

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE**

2018

**PETR
KALUŽA**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií
v bezpečnostním prostředí České republiky**

Police VIP protection carried out by military police Czech army

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: Mgr. Milan Spáčil

Petr Kaluža

Kladno, květen 2018

Z a d á n í b a k a l á ř s k é p r á c e

Student: **Petr Kaluža**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Policejní ochrana určených osob prováděná Vojskou policií v
bezpečnostním prostředí České republiky**
Téma anglicky: Police Protection of Designated Personnel Provided by Military Police in the
Czech Security System

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je seznámení se systémem policejní ochrany určených osob v kompetenci Vojskové policie na území České republiky. Komparace systému policejní ochrany určených osob prováděné Vojskou policií se systémem policejní ochrany určených osob prováděné Ochrannou službou Policie České republiky. Na základě provedené komparace bude navržen optimální systém policejní ochrany určených osob v bezpečnostním prostředí České republiky.

V teoretické části bude nastíněna historie ochrany určených osob, budou vymezeny základní pojmy, následně budou popsány základní systémy provedení policejní ochrany určených osob. Na základě uvedených systémů bude popsána organizační struktura a právní rámec v souvislosti s policejní ochranou určených osob. Zejména se jedná o ochranu vrcholných představitelů Ministerstva obrany, Armády České republiky a na roveň postavených funkcí zahraničních delegací při oficiálních návštěvách.

V praktické části budou zpracovány výsledky získané na základě komparace v teoretické části a s využitím dotazníkové metody s příslušníky ochranné služby Vojskové policie a Policie České republiky zařazených na pozicích členů ochranného týmu.

Seznam odborné literatury:

- [1] MÁDL, J, Bodyguard, ed. 4., Semily: Hubertlov Bohemia, 2000, ISBN 80-902755-3-2
- [2] POLÁK, J, Lexikon osobní ochrany 1, ed. 1., Praha: Nagual-M.S.B.S., 2000, ISBN 80-901247-3-9
- [3] LUKÁŠ, L, Bezpečnostní technologie, systémy a management III, ed. 1., Zlín: VerBuM, 2013, ISBN 978-80-87500-35-4

Zadání platné do: 11.09.2018
Vedoucí: Mgr. Milan Spáčil
Konzultant: Mgr. Petr Kadlec, Ph.D.

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 23.02.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií v bezpečnostním prostředí České republiky“ vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 02.05.2018

.....

podpis

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu práce Mgr. Milanu Spáčilovi za jeho čas, ochotu a cenné rady, které mi poskytl při zpracování bakalářské práce. Jeho vedení a pomoci si velice vážím. Dále děkuji příslušníkům Vojenské policie a PČR, kteří se svou účastí podíleli k přispění praktických poznatků z přímého policejního výkonu při zabezpečení chráněných osob.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je seznámení se systémem policejní ochrany určených osob v kompetenci Vojenské policie na území České republiky. Na základě komparace systémů policejní ochrany určených osob u Vojenské policie a Policie České republiky (dále jen PČR) je navržen optimální systém policejní ochrany určených osob na území České republiky.

Bakalářská práce vychází z historie provedených útoků na chráněné osoby nejenom v ČR, ale i v zahraničí. V této práci bude čtenář seznámen s historií ochrany osob, všeobecnými pojmy, základními systémy a směry provedení policejní ochrany určených osob, druhy bezpečnostních stupňů, organizační strukturou, právní úpravou při provádění ochrany osob a způsoby provedení ochrany chráněných osob, až po konkrétní způsoby provedení samotné ochrany určených osob dle aktuálních bezpečnostních postupů.

V metodické části byla provedena komparace výše zmíněných systémů, které byly uvedeny v kapitole Současný stav. Následně jsem definoval otázky pro dotazníkové šetření k získání relevantních údajů pro stanovení vhodnějších a efektivnějších podmínek pro zabezpečení ochrany určených osob u Vojenské policie.

Aby mělo provedené dotazníkové šetření vypovídající schopnost, byl osloven početný vzorek z řad příslušníků ochranných služeb působících v České a Slovenské republice. Do šetření se zapojili příslušníci Oddělení ochrany osob a Oddělení doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie, příslušníci PČR útvaru Ochrany ústavních činitelů a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, a dále příslušníci obou ochranných služeb Slovenské republiky, kteří v rámci svého pracovního zařazení působí na pozici velitel týmu a osobní ochránce.

Klíčová slova

Chráněná osoba; ochránce; bezpečnostní ochranný tým; bezpečnostní riziko; zásahový bezpečnostní tým.

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to present the system of police protection of the designated personnel in the competence of Military Police of the Czech Republic. This work suggests an optimal system of police protection of designated personnel based upon comparing the systems of the Czech Police and Military Police.

The thesis draws on the history of attacks carried out on the protected personnel both in the Czech Republic as well as abroad. It starts with the history of close protection. Further on it describes general terms, basic protection systems, basic ways of police close protection; it continues with listing the kinds of security levels, organizational structure and legislation concerning close protection. Finally, it outlines particular ways of close protection according to current security procedures.

In the methodical part the author demonstrates comparison of systems mentioned above. He defined questions for a questionnaire method and as a target group he chose members of Czech and Slovak military as well as police protection services. As a result he gained relevant data to suggest more effective and applicable conditions for protection of designated personnel within Military Police.

Keywords

Very important person; Bodyguard; Close protection team; Security risk; Counter attack team.

OBSAH

1	Úvod	11
2	Současný stav	14
2.1	Historie.....	14
2.1.1	Historie ochrany určených osob do roku 1800.....	14
2.1.2	Novodobá historie ochrany určených osob	16
2.1.3	Novodobá historie ochrany určených osob na území ČSR, ČSSR A ČR.....	19
2.2	Základní Pojmy	22
2.2.1	Určená osoba	22
2.2.2	Chráněná osoba.....	22
2.2.3	Bezpečnostní ochranný tým.....	23
2.2.4	Předsunutý ochránce.....	24
2.2.5	Zásahový bezpečnostní tým.....	24
2.2.6	Bezpečnostní prostředí	25
2.2.7	Bezpečnostní riziko	25
2.2.8	Bezpečnostní hrozba.....	25
2.3	Základní směry provedení policejní ochrany určených osob, druhy bezpečnostních stupňů	26
2.3.1	Americký směr	26
2.3.2	Izraelský směr.....	27
2.3.3	Britský směr.....	27
2.3.4	Bezpečnostní rizika, rozdělení bezpečnostních stupňů	28
2.3.5	Bezpečnostní stupně zavedené u Vojenské policie při ochraně chráněných osob 29	
2.3.6	Bezpečnostní stupně zavedené u Policie České republiky pro vyhodnocování ohrožení chráněných osob	29
2.3.7	Bezpečnostní stupně zavedené u Armády České republiky	30

2.3.8	Bezpečnostní stupně zavedené u Policie České republiky	30
2.3.9	Stupně ohrožení terorismem zavedené v České republice	31
2.4	Přehled útoků na politiky za posledních 12 let v ČR.....	32
2.5	Organizační struktura a právní rámec v souvislosti s policejní ochranou určených osob	35
2.5.1	Organizační struktura.....	35
2.5.2	Právní rámec VP	38
2.5.3	Právní rámec Policie České Republiky	40
2.5.4	Okolnosti vylučující protiprávnost	42
2.6	Krajní nouze	43
2.7	Nutná obrana	44
2.8	Oprávněné použití zbraně	46
2.8.1	Institut zřeknutí se ochrany.....	47
2.9	Způsoby provedení policejní ochrany určené osoby.....	48
2.9.1	Základní dělení provedení z časového hlediska	49
2.9.2	Krátkodobá ochrana chráněné osoby (zahraniční VVIP)	49
2.9.3	Základní dělení provedení z početního hlediska	50
3	Cíl práce.....	52
4	Metodika	53
5	Výsledky.....	54
5.1	Otázka č. 1.....	54
5.2	Otázka č. 2.....	55
5.3	Otázka č. 3.....	56
5.4	Otázka č. 4.....	57
5.5	Otázka č. 5.....	58
5.6	Otázka č. 6.....	59
5.7	Otázka č. 7.....	60

5.8	Otázka č. 8.....	61
5.9	Otázka č. 9.....	62
5.10	Otázka č. 10.....	64
6	Diskuze.....	66
7	Závěr.....	68
8	Seznam použitých zkratk 	70
9	Použité zdroje.....	72
10	Seznam obrázků.....	76
11	PŘÍLOHA – DOTAZNÍK	77

1 ÚVOD

Téma na bakalářskou práci „Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií v bezpečnostním prostředí České republiky“ jsem si vybral na základě svého dlouhodobého služebního zařazení u Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha. Zde v současné době působím na pozici Náčelníka pracoviště Oddělení doprovodů (dále jen OdD)¹. Na základě svých zkušeností jsem nadřizenými určován do různých pozic v Bezpečnostním ochranném týmu (dále jen BOT)², kdy v rámci plnění úkolů v souvislosti s ochranou určených osob úzce OdD spolupracuje se složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS)³. Dalším důvodem výběru tohoto tématu je měnící se bezpečnostní prostředí nejen v České republice, ale i v celosvětovém měřítku. To je ovlivněno nejen působením migrační vlny z oblastí zasazených válečným konfliktem, zhoršující se politickou situací (např. občanská válka na Ukrajině ve východní části země, snaha o změny ústavního uspořádání v Turecku), ale i bezpečnostní politikou USA v rámci spojení k ostatním členům Severoatlantické aliance (dále jen NATO)⁴. Tyto změny v bezpečnostním prostředí mají nepřímou spojitost s mimořádnými událostmi v souvislosti s bezpečností určených osob, které se udály v posledních letech. Příkladem těchto mimořádných událostí v České republice je útok na prezidenta České republiky dne 28. září 2012 ve městě Chrástava na Liberecku během slavnostního otevření nového mostu. V tomto případě útočník

¹ OdD – **Oddělení doprovodů** – je oddělení, jež hlavním úkolem je zajištění ochrany a doprovod zahraničních VIP.

² BOT – **Bezpečnostní ochranný tým** – je skupina vojenských policistů, která má za úkol zajistit všechny nezbytné úkony ke kompletnímu zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

³ IZS – **Integrovaný záchranný systém** - je systém vazeb, který určuje pravidla spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Integrovaný záchranný systém vymezuje zákon č. 239/2000 Sb. Hlavními složkami jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Mezi ostatní složky patří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, Obecní policie, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. (O IZS, 2009)

⁴ NATO – **Organizace Severoatlantické smlouvy** neboli Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization – NATO) je politickou a vojenskou aliancí, jejímiž hlavními cíli jsou kolektivní obrana jejích členů a zachování demokracie a míru v oblasti severního Atlantického oceánu. Hlasy všech 28 členských zemí jsou si rovny, rozhodnutí v Alianci musejí být jednomyslná a konsenzuální. Členové musejí uznávat základní hodnoty, na kterých je aliance postavena, tj. demokracii, dodržování lidských práv a právním státu. (Informace o NATO, 2000)

v maskáčích z bezprostřední blízkosti přiložil plastovou pistoli k pravé paži prezidenta Václava Klause a vystřelil celkem sedm ran. Útočník použil tzv. airsoftovou zbraň, která není z charakteru určení použití smrtelně nebezpečná. Není však na první pohled rozeznatelná od skutečné zbraně (v tomto případě repliku pistole CZ 75 P-07 DUTY). Později sám Václav Klaus označil toto jednání jako „atentát“. Toto konání mělo všechny znaky útoku na chráněnou osobu. Z pohledu Trestního zákoníku (dále jen TZK – zákon č. 40/2009 Sb., v platném znění) došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu, jelikož uvedený zákon nerozlišuje, zda byla použita skutečná zbraň či maketa. V případě okamžitého zásahu vůči pachateli by byly naplněny všechny znaky okolností vylučujících protiprávnost (dále OVP) a příslušníci BOT mohli v mezích zákona použít služební zbraně.

Dalším z případů, a to již závažnějším, je útok na bydliště ministra obrany dne 7. června 2015 v městské části Praha – Suchbátka. Útok byl proveden prostřednictvím zápalných láhví, které útočník hodil na dům ministra obrany. Z celkového počtu čtyř zápalných láhví naštěstí vzplála pouze jedna. Vzniklý požár byl v zárodku uhašen, nedošlo k ohrožení zdraví či života a nebyla způsobena ani materiální škoda. Vždy po těchto mimořádných událostech docházelo nejen k analýze útoku, jeho vyhodnocení a úpravě bezpečnostního opatření, ale v souvislosti s medializací těchto mimořádných událostí také k debatě na téma ochrany určených osob mezi odborníky, tak laickou veřejností – „zdali jsou tato opatření dostatečná“.

Cílem bakalářské práce, na základě výše uvedených příkladů, je seznámení systému policejní ochrany určených osob v kompetenci Vojenské policie na území České republiky. S následnou komparací se systémem policejní ochrany určených osob prováděnou Ochrannou službou Policie České republiky. Z provedené komparace následně bude navržen optimální systém policejní ochrany určených osob v bezpečnostním prostředí České republiky.

V teoretické části bude nastíněna historie ochrany určených osob, budou vymezeny základní používané pojmy, a následně budou popsány základní systémy provedení policejní ochrany určených osob. Na základě uvedených systémů bude vysvětlena organizační struktura a právní rámec pojící se s policejní ochranou určených osob, kterými jsou především vrcholní představitelé Ministerstva obrany České

republiky, Armády České republiky a na roveň postavení funkcionáři zahraničních delegací při oficiálních návštěvách.

V bezpečnostním prostředí České republiky ochranu osob provádí dva resorty dle svých kompetencí. Jsou to resorty ministerstva vnitra a ministerstva obrany. Na ministerstvu vnitra je ochrana osob zastoupena třemi policejními útvary – Útvarem pro ochranu prezidenta, Útvarem pro ochranu ústavních činitelů a Útvarem pro ochranu svědků. V resortu ministerstva obrany je zastoupena Vojenskou policií, přesněji Útvarem ochranné služby Vojenské policie Praha a Vojenským zpravodajstvím. V případě zhoršené bezpečnostní situace se mohou na ochraně osob spolupodílet i další útvary obou výše uvedených ministerstev, ačkoli ochrana osob nepatří do jejich hlavní pracovní náplně. V praktické části budou zpracovány výsledky získané na základě komparace v teoretické části s využitím dotazníkové metody, které se zúčastnili příslušníci Velitelství ochranné služby Vojenské policie a příslušníci Ochranné služby Policie České republiky zařazení na pozicích členů ochranného týmu. Ochrannou službu Policie České republiky jsem do srovnání zařadil, jelikož plní velmi podobné úkoly a používá podobný materiál a taktiku jako ochranná služba Vojenské policie.

Získané výsledky budou využity u Velitelství ochranné služby Vojenské policie při navrhování optimálního systému policejní ochrany určených osob v bezpečnostním prostředí České republiky.

Jelikož není problematika o jednotlivých složkách a systémech policejní ochrany určených osob v odborné literatuře a veřejně dostupných zdrojích dostatečně zpracována, byly pro tuto práci jako další zdroje použity neveřejné odborné publikace určené pouze pro státní ozbrojené složky zabezpečující ochranu určených osob. Řada informací použitých v této práci pochází z mé vlastní několikaleté zkušenosti z oblasti zabezpečení ochrany určených osob, použity byly také informace od kolegů a příslušníků ostatních bezpečnostních složek zabezpečujících ochranu určených osob.

2 SOUČASNÝ STAV

V současné době Ochranná služba Vojenské policie plní úkoly stanové zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, v platném znění. Zabezpečuje ochranu a doprovod ministra obrany a jím určených osob v České republice, dále se podílí na zajišťování ochrany oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky v místech nasazení ozbrojených sil mimo území ČR.

První, teoretická, část práce bude věnována historii ochrany osob, vysvětlení základních pojmů spojených s ochranou osob, jednotlivým směrům provedení policejní ochrany určených osoby, používaným druhům bezpečnostních stupňů, organizační struktuře, právní úpravě při provádění ochrany určených osob a nakonec také způsobům provedení ochrany určených osob.

2.1 Historie

Historie osobní ochrany je úzce spjata s historií lidstva. Už v počátcích tvoření kmenových společenství byly v této společnosti mocnější, bohatší a silnější osoby. Většinou se jednalo o různé náčelníky, nebo bohaté kupce. Tyto mocné a bohaté osoby si rychle uvědomily, že budou potřebovat určitou ochranu majetku i života, aby si získanou moc, či bohatství uchovaly, nebo je ještě rozšířily. V prvopočátcích se jednalo především o nejlepší bojovníky daného kmene, kteří měli za úkol ostrahu obydlí a v případě napadení chránili životy vládnoucí vrstvy.

2.1.1 Historie ochrany určených osob do roku 1800

Už v dobách budování prvních říší a království se začaly formovat první jednotky, které se povětšinou nazývaly „královská garda“. Činnost těchto gard měla už první znaky cílené osobní ochrany, která spočívala nejenom v ochraně obydlí, ale i k doprovodu a osobní ochraně panovníka během celého denního programu. Byly zde již náznaky bezpečnostní prohlídky osob zaměřené na možnou přítomnost skryté zbraně v blízkosti panovníka. V neposlední řadě se u těchto jednotek dbalo na přísný výběr

osob, které sloužily v úzkém kruhu panovníka. Výběr byl především zaměřen na výbornou bojovou schopnost a loajalitu k panovníkovi. V některých případech už docházelo k cílenému najímání elitních válečníků k ochraně panovníka za úplatu, jež se osvědčili v mnoha válkách a v blízkosti panovníka budili respekt nejenom samotnou přítomností, ale i pověstí zkušených válečníků.

Jedním z příkladů těchto jednotek byla Varjažská garda, která byla v době Byzantské říše, najímaná k ochraně paláce i samotné osobní ochraně císaře. Tito bojovníci byli původně obávaní švédští Vikingové, kteří se původně proslavili jako bojovníci při kořistnických výpravách, které podnikali po celé Evropě. Tato Varjažská garda sloužila císařům Byzantské říše až do zániku říše (Hurbanič, 2016).

Dalším příkladem je Pretoriánská garda sloužící v době Římské říše k ochraně císaře. Tato jednotka byla založena císařem Augustem v roce 27 př. n. l. pro jeho osobní ochranu. Jednalo se o jednotku sestavenou z řad legionářů, kteří měli římské občanství. Na rozdíl od Varjažské gardy měli Pretoriáni velký vliv na události v Římě, zvláště na volbu Císaře. Tímto chováním tak popírali jednu z důležitých zásad a tou je apolitičnost u profesionálních osobních strážců při zajišťování osobní ochrany (Eck, 2004).

Posledním příkladem je Švýcarská garda, která vznikla v roce 1506, kdy švýcarské žoldnéře proslulé svou statečností povolal do svých služeb papež Julius II. Od této doby až dosud příslušníci Švýcarské gardy zodpovídají za bezpečnost papeže. Svou opodstatněnost prokázali mnohokrát. Nejčastěji zmiňovanou událostí bylo napadení Vatikánu v roce 1527, jež provedli žoldnéři Karla V. Při obraně a evakuaci papeže tajnou chodbou do Andělského hradu přišlo o život celkem 147 příslušníků Švýcarské gardy z celkového počtu 187. V současné době se na osobní ochraně papeže podílí Švýcarská garda, která vychází z historické tradice a dále Vatikánské četnictvo. V praxi při veřejných vystoupeních stojí ochránci Švýcarské gardy na jedné straně papeže a ochránci Vatikánského četnictva na jeho druhé straně (Erbacher, 2012).

2.1.2 Novodobá historie ochrany určených osob

Jako počátek novodobé historie ochrany určených osob se považuje období druhé poloviny 19. století, kdy v USA mezi léty 1835–1901 došlo ke čtyřem útokům na prezidenty. Z těchto čtyř útoků byl pouze jeden neúspěšný a zbylé tři útoky způsobily smrt prezidentů USA. Až po čtvrtém útoku na prezidenta Williama McKinleyho v roce 1901 došlo k přehodnocení způsobu zabezpečení osobní ochrany prezidenta a byla vytvořena nová jednotka, která byla přiřazena k tajné službě USA, která se plně specializovala na osobní ochranu (Kessler, 2010).

Ihned po vzniku tato jednotka začala provádět osobní ochranu prezidenta USA, dlouhou dobu však chyběla k této činnosti zákonná norma či prováděcí předpisy. Až v roce 1951 došlo ke schválení chybějícího zákona, který specifikoval nezbytné pravomoci, které bylo potřeba v souvislosti s osobní ochranou prezidenta USA. Zároveň zákon definoval Tajnou službu USA jako složku přímo zodpovědnou za bezpečnost prezidenta.

Od převzetí zodpovědnosti za bezpečnost prezidenta Spojených států amerických tajnou službou USA došlo minimálně k sedmi útokům na prezidenty Spojených států amerických. Z těchto sedmi útoků došlo k úmrtí v jednom případě, a to při útoku na prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho dne 22. listopadu 1963 v Dallasu.

Tímto vývojem si samozřejmě neprošly pouze USA, ale i některé státy Evropy. První vlna nastala v období druhé světové války, kdy se obě válčící strany pokoušely spáchat atentát na představitele státu nebo nejvyšší velitele armády. Zemí, která si prošla mnoha atentáty na vrcholné představitele během této doby, je nacistické Německo. Došlo zde k několika neúspěšným pokusům o atentát na nejvyššího představitele státu, Říšského kancléře, Adolfa Hitlera. Pokládám za důležité zmínit úspěšný atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Tristana Eugena Heydricha v Protektorátu Čechy a Morava, který provedli Českoslovenští výsadkáři s podporou západních mocností (Borovička, 1992) na území hlavního města Prahy. Ochranu vrcholných představitelů nacistického Německa prováděly elitní vojenské jednotky, jejíž příslušníci neabsolvovali speciální výcvik zaměřený na ochranu osob.

Druhá vlna nastala po druhé světové válce. Šlo především o státy, které se silně angažovaly v poválečném uspořádání světa a které podporovaly vznik státu Izrael. Konkrétně můžeme zmínit USA, Velkou Británii, Francii a Německo. Na základě výhrůžek představitelům těchto států a několika provedených útoků v jejich zemích došlo k výraznému zvýšení bezpečnostních opatření. To nejen v souvislosti s ochranou osob, ale i v protiteroristických opatřeních.

Mezi další státy, které čelily útokům na vysoké představitele státu, byly státy, které se potýkaly s extrémistickými skupinami na národní úrovni. Tyto skupiny se většinou snažily o odtržení od současného státního uspořádání či změnu politického zřízení.

Jednalo se opět o Velkou Británii, která měla problémy s Irskou republikánskou armádou (dále jen IRA). Tato skupina se násilnou cestou pokoušela o odtržení Severního Irska od Spojeného království Velké Británie a začlenění se do Irska. Členové skupiny se několikrát pokusili zaútočit na vrcholné politiky Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a členy královské rodiny. Úspěchem pro IRA skončil bombový útok na lorda Louise Mountbattena a jeho rodinu. Tento útok byl pro IRA⁵ snáze proveditelný, protože lord Louise Mountbatten odmítal osobní ochranu, i když jako člen královské rodiny měl tuto službu, potažmo osobní ochranu, k dispozici po celou dobu výkonu své funkce (Coogan, 1980).

Stejný problém, jaký řešila Velká Británie, sužoval i Španělsko. Španělské království násilně ohrožovala skupina Euskadi Ta Askatasuna známá pod zkratkou ETA⁶. Tato skupina usiluje o odtržení Baskicka od Španělského království a jeho

⁵ IRA – Irská republikánská armáda byla irská republikánská vojenská organizace. Její kořeny sahají k organizaci Irští dobrovolníci, založené 25. listopadu 1913, kteří bojovali proti britské nadvládě v Irsku. V letech 1919–1921 byla dokonce oficiální armádou během války Irska za nezávislost. Po podepsání anglo-irské dohody v roce 1921, která ukončila válku za nezávislost, přešlo část příslušníků IRA do ilegality. IRA poté začala provádět teroristické útoky, zaměřené na vládní britské činitele, politické a vojenské jednotky a zařízení. Působí na území Velké Británie, Severního Irska a Irské republiky. Irská republikánská armáda se v roce 1998 dobrovolně se vzdala pod dozorem nezávislých pozorovatelů svého arzenálu a ukončila svojí ozbrojenou činnost.

⁶ ETA – Organizace ETA (v baskickém jazyce: „Euskadi Ta Askatasuna“) což v baskickém jazyce znamená Baskický stát a svoboda je nacionalistické a separatistické uskupení založené v roce 1959 za totalitního režimu generála Franca na území Baskicka (jehož centrem je severošpanělské město Bilbao) ve Španělsku, které usiluje o vyhlášení nezávislého socialistického státu. ETA se snaží vyhlásit samostatný stát, tedy bez „španělské nadvlády“ pouze násilným způsobem. Z tohoto vyplývá, že se jedná o uskupení ozbrojené. Ideologie Ety vychází z marxismu-leninismu. Podle států Evropské unie a USA je

osamostatnění. Mezi nejvýznamnější útok na představitele státu byl atentát na španělského ministerského předsedu Luise Cerrera Blanca dne 20. prosince 1973, kdy byl proveden pumový útok na jeho vozidlo. I když bylo vozidlo balisticky odolné, předseda vlády podlehl následkům zranění. Spolu s předsedou vlády ve vozidle, zemřeli dva členové ochranného týmu (O'Connor, 1999).

Podobnými problémy si také procházela Itálie. Tuto zemi ohrožovala krajně levicová teroristická organizace zvaná Rudé brigády, která chtěla v Itálii komunistický stát. Zmíněná teroristická skupina se k vynucení svých požadavků, uchýlila k únosu premiéra Itálie. K samotnému zajetí Aldo Mora došlo dne 16. března 1978 v Římě. I přes odpor členů ochranného týmu, při kterém pět členů zahynulo, došlo k úspěšnému provedení tohoto únosu. Organizace Rudé brigády žádala propuštění šestnácti svých členů výměnou za Aldo Mora. Vláda tuto výměnu odmítla, a naopak spustila rozsáhlé zatýkání členů organizace. Premiér byl po 55 dnech vězení zastřelen deseti ranami dne 9. května 1978. Jeho tělo bylo ponecháno v kufru auta, které bylo posléze nalezeno v ulicích Říma (Clementi, 2007).

S problémy s organizací tajné armády (dále jen OAS) a útoky na významné osoby se potýkala Francouzská republika. Organizace OAS nesouhlasila s odtržením bývalé kolonie Alžír od Francouzské republiky. Za jednoho z hlavních viníků odtržení považovala prezidenta Charlese de Gaulla. V zabití prezidenta spatřovala tato organizace možnost, jak převzít vládu a znovu ovládnout Alžír. Na jeho osobu bylo provedeno 30 pokusů o atentát během jeho desetiletého mandátu. Díky spolupráci zpravodajské služby, ochranné služby a četnictva, nikdy nedošlo k vážnému zranění prezidenta, i když některé útoky byly provedeny za pomoci výbušnin a automatických zbraní.

Poslední zemí, která má s útoky na chráněné osoby velmi bohaté zkušenosti, je Izrael. Tento stát už z podstaty svého vzniku začal s ochrannou vrcholných představitelů vlády ihned po svém založení. V prvních fázích vzniku byl stát Izrael permanentně ve válce se sousedními státy, které se vznikem nového státu nesouhlasily.

ETA považována za teroristickou organizaci, a to i přesto, že původně byla chápána jako organizace bojující proti totalitnímu režimu generála Franca. (ESP – ETA, 2009)

Po stabilizování situace docházelo, a fakticky stále dochází, k pokusům o útoky na významné představitele tohoto státu, především z řad Palestinců. Během několika desítek pokusů o atentát na významné představitele státu, došlo „pouze“ k jedinému úspěšnému atentátu. Dne 4. listopadu 1995 byl zabit předseda vlády Jicchak Rabin. Tento útok neprovedl palestinský útočník, ale ortodoxní Žid, člen militantní pravicové organizace Eyal. Tato organizace bojovala proti mírovému procesu mezi Izraelem a Palestinou. Při atentátu útočník využil příležitosti při nasedání do auta a dvěma zásahy do zad a krku usmrtil předsedu vlády. Třetím výstřelem byl zraněn osobní ochránce, který se pokusil zneškodnit útočníka. Po útoku byl útočník odzbrojen a zatčen.

Z důvodu těchto incidentů se zmíněné země začali cíleně věnovat policejnímu zabezpečení ochrany určených osob. Celá společnost Izraele se ztotožnila s názorem, že tato činnost patří mezi běžnou součást bezpečnostních opatření (Ephron, 1998).

2.1.3 Novodobá historie ochrany určených osob na území ČSR, ČSSR A ČR

Už od počátku vzniku samostatného státu se také Československo potýkalo s pokusy o atentát na vrcholné představitele státu. Za první atentát se považuje útok ze dne 8. ledna 1919 na ministerského předsedu československé vlády Dr. Karla Kramáře. Tento útok se stal na Pražském hradě při odchodu Dr. Kramáře ze své kanceláře. Útok byl neúspěšný pouze z důvodu, že byla zvolena zbraň s nepříliš výkonnou střelou ráže 0,22“, která se zbrzdila průnikem přes peněženku v náprsní kapse (Sifakis, 1997).

Prozatím jediným úspěšně provedeným atentátem v Českých zemích se stal atentát provedený dne 5. ledna 1923 na ministra financí Dr. Aloise Rašína. Atentát byl spáchán před jeho vlastním domem v Praze, kdy na něj mladý muž dvakrát vystřelil z bezprostřední blízkosti. Jedna střela zasáhla páteř a poškodila míchu a ta druhá minula ministra financí. Po šesti týdnech hospitalizace ministr financí podlehl svému zranění. Útočníkem byl v tomto případě anarchista Josef Šoupal, který se dle výpovědi na atentát cíleně připravoval. Atentát silně zasáhl celou českou veřejnost, a ve svém důsledku měl za následek schválení již dříve požadovaného zákona na ochranu republiky (Čechurová, 2015).

Po atentátu na ministra financí Dr. Aloise Rašína v roce 1923 došlo v Československé republice k přidělení policejní ochrany osob vybraným členům vlády. Tento úkol zabezpečovalo československé četnictvo, které tuto činnost provádělo až do roku 1938.

Mediálně méně známý je i další z útoků, který se odehrál 16. dubna 1973 v době existence ČSSR. Ten byl veden proti ministru spravedlnosti Slovenské socialistické republiky Pavolovi Királymu. Útočník se v kanceláři sekretariátu ministra spravedlnosti pokoušel zajistit změnu soudního rozhodnutí. Navzdory použití podomácku vyrobeného výbušného zařízení byl vražedný útok neúspěšný.

Jednání agresora, Ondreje Chámovského, nebylo primárně cílené na život samotného ministra spravedlnosti. Útočník měl v plánu, nedejde-li ke splnění jeho podmínek, zabít sebe společně s ministrem spravedlnosti. Pokus zabít ministra spravedlnosti se nezdařil jenom díky tomu, že došlo k záměně ministra spravedlnosti s vedoucím jeho sekretariátu. Při pokusu osvobodit rukojmí, nevyčvičenou hlídkou Veřejné bezpečnosti, pod velením samotného ministra spravedlnosti, došlo k výbuchu. Následkem tohoto jednání byl po výbuchu zabit vedoucí sekretariátu ministra spravedlnosti JUDr. Jiří Štěpnička, samotný útočník Ondrej Chámovský a těžce zraněn byl řidič ministra spravedlnosti Dezider Belko (Herzán, 2015).

V době druhé světové války chránili v Protektorátu Čechy a Morava ústavní činitele pověřeni němečtí vojáci SS a částečně i příslušníci nově utvořeného vládního vojska. Jednalo se o první případ, kdy nejvyšší ústavní činitele chránili cizí státní příslušníci. Konkrétně úkol zabezpečoval 1. prapor, který dostal za úkol strážit sídlo protektorátního prezidenta Emila Háchy. Naproti tomu ochranu ústavních činitelů exilové vlády v Londýně zajišťovali pouze Českoslovenští vojáci, kteří byli zformováni v roce 1940 do nově vzniklé jednotky zvané Oddíl stráže prezidenta republiky. Tuto činnost prováděli až do února roku 1945, kdy bylo rozhodnuto o nově vzniklé jednotce zvané Četa ochrany prezidenta republiky. Ta se skládala z 16 mužů, kteří byli příslušníci bývalého četnictva na Podkarpatské Rusi. Na přelomu března a dubna v roce 1945 se na ochraně nově vzniklé Československé vlády spolupodílel zvláštní ochranný oddíl Sovětské tajné služby NKVD. Tato výpomoc probíhala do května téhož roku.

V dosavadní novodobé historii to bylo prozatím naposled, kdy naše nejvyšší ústavní činitele chránili cizí státní příslušníci na území Československa, potažmo České republiky (Herzán, 2015).

Po ukončení druhé světové války bylo po příjezdu vlády do Prahy dnem 20. května 1945 k ochraně vládních představitelů vyčleněno 54 vybraných příslušníků Sboru národní bezpečnosti (dále jen SNB)⁷, tzv. Hradčanský revír. Tato speciální ochranná a strážní jednotka SNB začala vykonávat službu na Pražském hradě dne 18. července 1945 a spolupracovala s Hradní stráží. Dne 1. srpna v roce 1946 došlo k reorganizaci složky do nově vzniklého zvláštního strážního oddílu Státní národní bezpečnosti. Tato složka tuto službu zajišťovala až do roku 1990 pod různými názvy. V průběhu roku 1990 došlo ke kompletní reorganizaci složky a tuto činnost převzala Ochranná služba Federálního policejního sboru. Následně po rozdělení Československa od roku 1993 ochranu zajišťuje Policie ČR jejími specializovanými útvary (*Historie útvaru*, ©2018).

Další státní bezpečnostní složkou, která dostala za úkol ochranu osob, je Vojenská policie, která již při vzniku v roce 1991 měla za jeden z hlavních úkolů zabezpečování ochrany vysokých úředníků Ministerstva obrany a významných zahraničních delegací. Tento úkol byl upraven v roce 1992 zákonem o Vojenské policii (zákon č. 124/1992 Sb.). Vojenská policie tuto činnost začala fakticky provádět až od roku 1998, kdy vzniklo Velitelství ochranné služby Praha. Následně v roce 2000 došlo ke změně vnitřní organizační struktury v systému Vojenské policie a přejmenování na Velitelství ochranné služby Vojenské police Praha. Pod tímto názvem působí dodnes. Do roku 1998 tedy Vojenská policie prováděla ochranu osob v součinnosti s Policií ČR, kdy Vojenská policie zajišťovala především doprovod a Policie zajišťovala vlastní fyzickou ochranu. Od zmiňovaného roku 1998 tedy ochranu osob provádí Vojenská policie až doposud (Dolejší a spol, 2016).

⁷ Sbor národní bezpečnosti (SNB) existoval v Československu v letech 1945-1991. Jednalo se o národní bezpečnostní službu, která se skládala ze dvou složek. Z části uniformované, tzv. Veřejnou bezpečnost (VB) = složka pořádková a kriminální sboru uniformovaného a z části neuniformovanou, tzv. Státní bezpečnost (StB) = složka státně bezpečnostní a zpravodajská, pod kterou spadala i speciální ochranná a strážní jednotka určená k ochraně vládních představitelů.

2.2 Základní pojmy

V této kapitole jsou vymezeny základní pojmy, které se bezprostředně dotýkají zvolené tematiky a které budou ve zbytku práce používány. Jedná se o pojmy, které jsou používány v této bakalářské práci.

2.2.1 Určená osoba

Jedná se o osobu či osoby, kterou dle zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, v platném znění, určí ministr obrany ČR (Zákon o vojenské policii, 2013). V momentě určení osoby se z této osoby stává chráněná osoba. Z laického hlediska je určená osoba synonymem k chráněné osobě. Určenou osobou ze zahraničí se zpravidla stávají ministři obrany, náčelníci generálních štábů, předseda Vojenského výboru Evropské unie (dále jen EU), předseda Vojenského výboru NATO, vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě, velitel velitelství společných sil NATO (v Evropě), vrchní velitel pro transformaci NATO, další zahraniční hosté dle určení (na základě politicko-bezpečnostní situace v dané zemi a regionu) a členové inspekčních týmů dle Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích (MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ, 1964). Další zmínku o určené osobě lze najít v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kde se v § 49 pojednává o zajišťování bezpečnosti určených osob. V tomto paragrafu se píše, že se jedná o ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda, nebo o osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod (Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb, 2015).

2.2.2 Chráněná osoba

Jedná se o osobu, které je poskytována policejní ochrana za účelem zajištění fyzické bezpečnosti. Podle závazného pokynu Náčelníka Vojenské policie č. 10 o Ochráně a doprovodu chráněných osob je chráněná osoba taková osoba, kterou určí ministr obrany. Osobní ochránce je vojenský policista, který představuje nejdůležitější část systému ochrany, jehož úlohou je přímo zajistit bezpečnost určené osobě. Ve státní bezpečnostní sféře se můžeme taky setkat s termínem sřežená osoba. Dalším termínem, který označuje chráněnou osobu, je Very very important person (V.V.I.P.),

kteřá v překladu znamená velmi velmi důležitá osoba. Toto označení má rozlišit tuto osobu od ostatních důležitých osob, které však nemají status chráněné osoby. V civilní bezpečnostní sféře je nejpoužívanější termín klient - ang. Principal, občas je možné se potkat s výrazem Cible (z francouzského výrazu „cíl“ nebo „terč“). Osobní ochránce je taky nazýván jako osobní strážce. V civilním prostředí se občas používá slangový výraz „Gorila“, který je taky často používaný laickou veřejností. Z historického hlediska má však tento výraz reálný základ odvozený od názvu soukromé bezpečnostní agentury „Les Gorilles“. Tato elitní jednotka osobních ochránců určitou dobu zajišťovala osobní ochranu generálu De Gaulleovi (Lau, 2004). Dalším celosvětově užívaným výrazem pro osobního ochránce je slovo bodyguard. Tento výraz pochází z anglicky hovořících zemí a znamená v doslovném překladu tělesný strážce. Zpravidla se však slovo bodyguard překládá jako osobní strážce.

2.2.3 Bezpečnostní ochranný tým

Je dle Závazného pokynu Náčelníka Vojenské policie (dále jen NVP) č. 10 *skupina vojenských policistů vytvořená k zajištění ochrany a doprovodu* (SA.BODYGUARD TRAINING ACADEMY, 2010), která má za úkol zajistit všechny nezbytné úkony ke kompletnímu zajištění bezpečnosti chráněné osoby. Jde především o komplex opatření, postupů a činností, za použití sil a prostředků Vojenské policie, k realizaci úkolů při ochraně osob v působnosti Vojenské policie.

Jedná se o skupinu ochránců, nacházející se v těsné blízkosti chráněné osoby, kteří dále spolupracují s ostatními složkami, které se na bezpečnostním opatření podílejí. Velmi často se v zahraničí užívá výraz Close protection team / unit / operative (SA.BODYGUARD TRAINING ACADEMY, 2010), který v doslovném překladu znamená jednotka nebo tým blízké ochrany pro zajištění chráněné osoby.

Ochranná služba Vojenské policie ozbrojených sil Slovenské republiky definuje bezpečnostní ochranný tým jako *skupinu Vojenských policistů, kteří zajišťují osobní bezpečnost určené osoby. Tou se rozumí především komplex organizačních, technických a taktických opatření a činností vykonávaných vojenskými policisty podle stanoveného bezpečnostního stupně, které směřují k zajištění ochrany života, zdraví a lidské*

důstojnosti a zajištění bezpečné přepravy určených osob (VOJENSKÁ POLICIE OZBROJENÝCH SIL SLOVENSKE REPUBLIKY, 2008).

Další popis můžeme nalézt v komerčním prostředí, který bezpečnostní ochranný tým definuje tak, že bezpečnostní ochranný tým má za úkol se starat o ochranu života a zdraví chráněné osoby před všemi útoky a činí opatření k předcházení těmto útokům. Má za úkol ochranu chráněné osoby před fyzickými i verbálními útoky, zejména nepřípuštěním potencionálního útočníka do bezprostřední blízkosti chráněné osoby, a plnění dalších specifických požadavků klienta (SA.BODYGUARD TRAINING ACADEMY, 2010).

2.2.4 Předsunutý ochránce

Předsunutý ochránce nebo také epizodní ochránce je dle Závazného pokynu NVP č. 10, *Vojenský policista, určený k přípravě a zajištění místa návštěvy chráněné osoby, včetně rekognoskace trasy přesunu* (HLAVNÍ VELITELSTVÍ VOJENSKÉ POLICIE, 2016). Tento ochránce (nebo skupina ochránců) má za úkol v dostatečném předstihu prověřit a zajistit místo příjezdu chráněné osoby. Dále se od příjezdu do odjezdu z místa návštěvy podílí na osobní ochraně chráněné osoby. Pro tuto skupinu policistů se v mezinárodním prostředí používá výraz security advance party (team), což v překladu znamená předsunutá bezpečnostní skupina.

Další definicí, kterou používá Ochranná služba Vojenské policie ozbrojených sil Slovenské republiky, je „Epizodická ochrana“, tedy takový druh ochrany, kdy *vojenský policista nebo vojenští policisté rekognoskují a zabezpečují místo pohybu určených osob v dostatečném časovém předstihu před jejich příchodem na místo určení* (VOJENSKÁ POLICIE OZBROJENÝCH SIL SLOVENSKE REPUBLIKY, 2008).

2.2.5 Zásahový bezpečnostní tým

Je skupina policistů vybavená speciální výzbrojí a výstrojí určených k odvrácení útoku proti chráněné osobě. Policisté jsou zpravidla součástí kolony, nebo se přesunují v malém časovém odstupu za chráněnou kolonou. Laická veřejnost užívá pro takto vybavené policisty výraz „zásahovka“. Pro tuto část bezpečnostního týmu je

v mezinárodním prostředí používán výraz counter attack team nebo contact attack team, který v překladu znamená proti-útočný tým (MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH, 1991).

2.2.6 Bezpečnostní prostředí

„Je stav bezpečnosti v rámci prostředí. Je určen konkrétní mírou ohrožení stability, funkčnosti či dokonce existence prvků a procesů v tomto prostředí, vznikající v důsledku působení relevantních bezpečnostních hrozeb“ (CzechIndustry magazín, 2015).

2.2.7 Bezpečnostní riziko

Závazný pokyn NVP č. 10 popisuje, že se *„jedná se o pravděpodobnost útoku na chráněnou osobu“* (HLAVNÍ VELITELSTVÍ VOJENSKÉ POLICIE, 2016). V některých odborných knihách se definuje jako okolnosti, které jsou chráněnou osobou ovlivnitelné a může je chráněná osoba svým chováním měnit, například veřejné názory, vlastní aktivity, společenské styky, prohlášení, způsob vystupování (Thomson, 2005).

2.2.8 Bezpečnostní hrozba

Je dle Závazného pokynu NVP č. 10 *„vnější činitel, který může nebo chce poškodit chráněný zájem“* (HLAVNÍ VELITELSTVÍ VOJENSKÉ POLICIE, 2016). V některých odborných publikacích se lze setkat s definicí, že se jedná o jev, který má potencionální schopnost poškodit zájmy chráněné osoby. Za bezpečnostní hrozbu se považuje každé jednání, které směřuje k ohrožení života nebo zdraví chráněné osoby, ke snížení osobní důstojnosti a omezení osobní svobody.

Následující části práce budou věnovány konkrétním prostředkům, druhům a typům, které jsou důležité pro provádění ochrany určených osob. Pozornost bude věnována výběru vhodného směru taktiky provádění ochrany určených osob tak, aby vždy v rámci ochrany byly nasazeny příhodné síly a prostředky v závislosti na bezpečnostních rizicích v bezpečnostním prostředí České republiky. Stranou

nezůstane ani organizační struktura ochranných služeb, která by měla korespondovat s co největší efektivností při zajištění bezpečnosti určených osob. Následně budu porovnávat právní aspekty související s touto problematikou z toho důvodu, že v praxi je toto téma často diskutované. Závěrem budu posuzovat nejvhodnější způsob samotného provádění ochrany určené osoby, který je na hranici přijatelnosti z pohledu příslušníků Policie ČR a Vojenské policie.

V každé z těchto konkrétních částí budu na základě svých více než 16 letých zkušeností prezentovat svůj názor k dané problematice s použitím výsledků provedeného dotazníkového šetření.

2.3 Základní směry provedení policejní ochrany určených osob, druhy bezpečnostních stupňů

Mezi základní směry (způsoby) provedení policejní ochrany určených osob na území České republiky prováděné státními bezpečnostními složkami patří tzv. Britský směr, Americký směr a Izraelský směr. Jedná se o směry, které vycházejí z dlouhodobé praktické zkušenosti s útoky na chráněné osoby při provádění policejní ochrany. Tyto směry policejní ochrany chráněných osob se v zabezpečení fyzické bezpečnosti v hlavních bodech neliší, ale liší se v jejím způsobu provedení, které vychází z rozdílů v legislativě, zvolené taktice (zneškodnění útočníka), počtu nasazených sil a prostředků, ekonomických možností atd. Samozřejmě existuje mnohem více směrů, jakým se provádí ochrana určených osob. Tyto směry se u bezpečnostních sborů v České republice z mnoha důvodů nepoužívají. Jejich použití brání legislativní omezení, morální důvod, případně tento způsob není kompatibilní s prováděním ochrany určených osob s jinými spřátelenými bezpečnostními ochrannými týmy ze zahraničí. Použití stejných směrů je důležité při koordinaci společných bezpečnostních opatření a případně následném řešení mimořádných situací.

2.3.1 Americký směr

Je založen na použití velkého množství sil a prostředků, přičemž má každý příslušník bezpečnostního ochranného týmu úzce specializovanou pozici a úkol na něj

navázaný (např. otevírač dveří, hlídač únikového prostoru, atd.). Co se týká fyzického přístupu k chráněné osobě v případě zaútočení na ni, tak osobní ochránce se v prvotní fázi snaží svým tělem chránit chráněnou osobu (BUREAU OF DIPLOMATIC SECURITY, 1994).

2.3.2 Izraelský směr

Izraelský směr se proti americkému směru liší v chování se k útočníkovi. Ochránce v rámci tohoto přístupu není zákonem omezován, aby co nejvíce šetřil život a zdraví osob. Z tohoto důvodu se taktika zaměřuje mimo jiné i na úplnou eliminaci útočníka. Dalším rozdílem je, že příslušníci bezpečnostního ochranného týmu, využívající izraelský směr, nemají úzce specializované úkoly a jsou v rámci daného týmu univerzálněji použitelní. Přístupu k chráněné osobě při útoku je stejný jako v případě amerického směru.

2.3.3 Britský směr

Britský směr se vyznačuje od výše uvedených směrů rozdílem v chování osobního ochránce. Ten se v prvotní fázi útoku na chráněnou osobu snaží vychýlit chráněnou osobu z osy útoku a tím snížit pravděpodobnost zásahu, přičemž osobní ochránce se přesune na opačnou stranu a nutí útočníka se rozhodnout, jestli bude útočit na chráněnou osobu, nebo na osobního ochránce, který na něj útočí. Co se týká specializace příslušníků ochranného týmu, tak se velmi dbá na velkou univerzálnost a vzájemnou zastupitelnost v daném ochranném týmu (THE ROYAL MILITARY POLICE, 2014)

Vojenská policie i Policie České republiky v bezpečnostním prostředí České republiky využívá zpravidla kombinaci těchto základních směrů, které jsou využívány na základě vyhodnocení bezpečnostního rizika.

2.3.4 Bezpečnostní rizika, rozdělení bezpečnostních stupňů

Z obecného hlediska je jedním ze základních faktorů, které rozhodují o nasazení bezpečnostního ochranného týmu, schopnost státu a jeho složek zajistit bezpečné prostředí vlastními prostředky a tím eliminovat bezpečnostní riziko na únosnou míru. Zcela logicky jsou proto služby bezpečnostního ochranného týmu v globálním měřítku nejžádanější a nejfrekventovanější v těch zemích a oblastech, kde stát v této své základní funkci selhává, a tím se zvyšuje bezpečnostní riziko v dané zemi (Lukáš, 2011). V bezpečnostním prostředí České republiky, které je v současné době stabilní, je nasazování bezpečnostních ochranných týmů při zajišťování ochrany chráněných osob zpravidla preventivním opatřením vycházejícím z mezinárodních smluv nebo z důvodu zastávané funkce. Bezpečnostní prostředí se může velmi rychle měnit, jak ukazuje například vývoj na Krymu v roce 2014. Jakýkoli vojenský konflikt či pokus o destabilizaci u nás či v sousedství může ovlivnit bezpečnostní zájmy ČR. Z tohoto důvodu musí být bezpečnostní složky schopny reagovat pružně a efektivně na dané hrozby.

Pro vhodný výběr způsobu provedení policejní ochrany je potřeba znát bezpečnostní riziko, které hrozí chráněné osobě. Stanovení bezpečnostního rizika se u Vojenské policie určuje na základě vyžádaných informací k dané osobě. Tyto informace poskytují zpravodajské služby ČR, policejní orgány ČR, spřátelené bezpečnostní složky ze zahraničí, nebo přímo chráněná osoba. V neposlední řadě jsou zdrojem informací tzv. „otevřené zdroje“ (tj. internet, media). Po získání a důkladné analýze přijatých informací se stanoví pravděpodobnost útoku, a tím i bezpečnostní riziko, na které navazuje bezpečnostní stupeň ochrany chráněné osoby. Cílem každého posouzení je toto bezpečnostní riziko eliminovat, nebo se mu vyhnout. Pokud nelze zajistit bezpečnost chráněné osoby dvěma výše uvedenými způsoby, BOT musí zvýšenými bezpečnostními opatřeními snižovat bezpečnostní riziko na možnou nejnižší úroveň.

Základní dělení bezpečnostních stupňů pro zajištění chráněné osoby v praxi obsahuje tři až pět hlavních bezpečnostních stupňů, které jsou zpravidla značeny číslicemi nebo písmeny. Občas se lze však setkat i s kódovým výrazem, nebo barevným označením.

2.3.5 Bezpečnostní stupně zavedené u Vojenské policie při ochraně chráněných osob

Vojenská policie v rámci zabezpečení ochrany chráněných osob využívá kategorizaci na základní čtyři bezpečnostní stupně a značí je číselnou stupnicí, přičemž stupeň č. I znamená nejnižší bezpečnostní riziko a stupeň č. IV znamená nejvyšší bezpečnostní riziko.

- Bezpečnostní stupeň I. (nízké bezpečnostní riziko) – Jedná se o stav, který lze nazvat jako běžný stupeň rizika, kdy není známa žádná konkrétní hrozba, riziko útoku je nízké a osobní ochrana je poskytována standardním způsobem;
- Bezpečnostní stupeň II. (zvýšené bezpečnostní riziko) – Jedná se o stav, kdy jsou zaznamenány obecné informace týkající chráněné osoby a charakter těchto informací zakládá důvodné podezření o chystaném ohrožení života a zdraví této osoby;
- Bezpečnostní stupeň III. (značné bezpečnostní riziko) – Jedná se o stav, kdy jsou zaznamenány konkrétní informace o chystaném útoku na život a zdraví chráněné osoby a riziko takového útoku je velmi pravděpodobné;
- Bezpečnostní stupeň IV. (mimořádné bezpečnostní riziko) – Jedná se o stav, kdy je na území České republiky ozbrojený konflikt (popř. na území pobytu chráněné osoby), kdy hrozí reálné a permanentní riziko útoku na život a zdraví chráněné osoby při jakémkoliv pohybu mimo zabezpečený objekt.

2.3.6 Bezpečnostní stupně zavedené u Policie České republiky pro vyhodnocování ohrožení chráněných osob

Ochranná služba Policie České republiky v rámci zabezpečení ochrany chráněných osob využívá kategorizaci na základních pět bezpečnostních stupňů a značí je číselnou stupnicí, přičemž stupeň označený slovem NÍZKÝ znamená nejnižší bezpečnostní riziko a stupeň označený slovem BEZPROSTŘEDNÍ znamená nejvyšší bezpečnostní riziko.

- NÍZKÝ – Žádné podklady poskytující dostatečný důvod k očekávání teroristického útoku;
- MÍRNÝ – K dispozici nejsou žádné konkrétní nebo obecné poznatky o stávajícím ohrožení, ale potenciální ohrožení existuje s ohledem na faktory, které se pojí k chráněné osobě nebo zemi, kterou tato osoba zastupuje;
- ZNAČNÝ – Politické nebo bezpečnostní souvislosti nedávných obecných poznatků zpravodajských služeb naznačují, že by se daná chráněná osoba mohla stát ohroženým cílem teroristického útoku;
- VYSOKÝ – Konkrétní poznatky zpravodajských služeb nebo nedávné teroristické činnosti naznačují, že by se daná chráněná osoba mohla stát vysoce ohroženým cílem útoku teroristické skupiny;
- BEZPROSTŘEDNÍ – Konkrétní poznatky zpravodajských služeb uvádějí, že hrozba útoku na určitou chráněnou osobu je bezprostřední.

2.3.7 Bezpečnostní stupně zavedené u Armády České republiky

- Alfa – nejsou známy žádné informace vedoucí k předpokladu jakéhokoliv útoku;
- Bravo – znamená zvýšené kontroly při vstupech do objektů armády i ministerstva obrany a jejich intenzivnější ostrahu;
- Charlie – znamená možnost přímého ohrožení;
- Delta – vstoupí v platnost jako reakce na útok proti ČR, nebo proti spojencům podle mezinárodních závazků ČR o společné obraně proti napadení.

2.3.8 Bezpečnostní stupně zavedené u Policie České republiky

- Mírný stupeň ohrožení – zhoršení vnitřní či mezinárodní bezpečnostní situace;
- Střední stupeň ohrožení – významné zhoršení vnitřní či mezinárodní bezpečnostní situace, avizované hrozby vůči chráněné osobě, objektům;

- Vysoký stupeň ohrožení – zásadní zhoršení bezpečnostní situace, konkrétní informace k útokům.

2.3.9 Stupně ohrožení terorismem zavedené v České republice

Vyhlášení určitých stupňů ohrožení terorismem provádí vláda České republiky na návrh Výboru pro zpravodajskou činnost. Řídí se jím všechny bezpečnostních složek ČR a jednotlivá opatření jsou konkretizována pro každou danou složku.

- *Nulový stav je dle schváleného systému situace, při níž není známa žádná konkrétní, ani obecná hrozba teroristického či obdobného útoku na území ČR;*
- *První stupeň ohrožení terorismem upozorňuje na existenci obecného ohrožení terorismem, vyplývající ze situace v zahraničí a z příslušnosti České republiky k euroatlantickým strukturám i z mezinárodních aktivit České republiky, zároveň ale není známa konkrétní hrozba teroristických aktivit na území ČR;*
- *Druhý stupeň ohrožení terorismem upozorňuje na existenci zvýšené pravděpodobnosti ohrožení terorismem, přičemž bližší okolnosti hrozby, včetně přesnějšího načasování, nelze předpovědět. Vyhláší se v návaznosti na předchozí události, či v návaznosti na informace o hrozbě projevů terorismu;*
- *Třetí stupeň ohrožení terorismem zavádí vysoký stupeň bdělosti a pohotovosti, kdy je teroristický útok na český cíl (v na českém území či v zahraničí) očekáván s vysokou pravděpodobností nebo již proběhl a je třeba přijmout opatření k zamezení pokračování či opakování útoku a minimalizovat následné škody (MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ©2018).*

K navýšení bezpečnostního stupně může dojít i v případě, pokud nejsou známy žádné informace o tom, že by se chráněná osoba mohla stát ohroženým cílem jakéhokoli útoku. Podmínkou je, aby byl v Armádě ČR (potažmo u PČR) vyhlášen zvýšený všeobecný bezpečnostní stupeň, nebo zvýšený stupeň ohrožení terorismem. Změna všeobecného bezpečnostního stupně nebo stupně ohrožení terorismem však

nemusí nutně automaticky vyvolat změnu vyhlášeného stupně pro vyhodnocení ohrožení chráněných osob. Může vést pouze ke změně bezpečnostního opatření.

Při porovnání bezpečnostních stupňů při zabezpečování chráněných osob u Vojenské policie a Policie České republiky je zřejmé, že samotný systém, tak způsob určení, jsou téměř totožné. Liší se pouze v počtech bezpečnostních stupňů (Vojenská policie – 4. stupně, Policie ČR – 5. stupňů), kdy druhý bezpečnostní stupeň Vojenské policie odpovídá bezpečnostním stupňům mírný a značný u Policie ČR.

2.4 Přehled útoků na politiky za posledních 12 let v ČR

I když je v České republice bezpečnostní prostředí poměrně stabilní, tak bezpečnostní hrozba a riziko je trvalé a nelze je podceňovat. V textu níže jsou vyjmenovány nejznámější útoky na vrcholné politiky České republiky za posledních 12 let. Ochranu poskytovaly v těchto případech hlavně Útvar pro ochranu prezidenta České republiky a Ochranná služba Vojenské policie.

5. prosince 1992 – Někdejšího předsedu KSČM Jiřího Svobodu před jeho domem pobodal neznámý útočník. Útočník nikdy nebyl dopaden.

15. listopadu 1996 - Poslanec Marka Bendu (ODS) napadl opilý návštěvník restaurace na pražském sídlišti Prosek.

6. ledna 1997 - Tehdejšího místopředsedu vlády, ministra zemědělství a předsedu strany KDU-ČSL Josefa Luxe napadl v kanceláři v budově ministerstva zemědělství útočník, ohrožoval jej nožem a slzným plynem. Josef Lux vyvázl bez zranění.

6. února 1997 – Tehdejší poslanec parlamentu České republiky Pavel Dostál byl napaden více muži po odchodu ze Sněmovny v podloubí u Malostranského náměstí. Následky útoku byli řezné rány v obličeji a na hlavě. Pachatelé nebyli dopadeni.

14. ledna 1998 – Opilý muž napadl poslance za ODS Roberta Koláře v prostějovském hotelu Avion. Tento útok se obešel bez újmy na zdraví.

23. března 1998 - Poslanec Pavel Dostál byl opět napaden, a to ve vlaku na trati mezi Českou Třebovou a Pardubicemi. Zaútočil na něj opilý muž, který předtím napadl průvodčí.

11. června 1998 – Tehdejší předseda ODS Václav Klaus byl zasažen vajíčkem do hlavy na předvolebním mítinku. Útočník nebyl odhalen.

24. dubna 2006 - Poslanec a místopředseda KSČM Jiří Dolejš byl napaden neznámým útočníkem. Útok se odehrál v Praze 6 u stanice metra, kdy ho útočník srazil na zem a následně do něj kopal. Zranění si vyžádalo operaci oka. Útočník nebyl dopaden.

24. května 2007 - Ministr zdravotnictví Tomáš Julínek (ODS) dostal poštou obálku obsahující neznámý prášek. Testy vyloučily, že by prášek obsahoval smrtelně nebezpečný antrax, radioaktivní či výbušnou látku.

21. srpna 2009 - Čtyři mladíci na koupališti v Hustopečích na Břeclavsku zasáhli kusem šterku do hlavy předsedu ODS Mirka Topolánka. Expremiér měl zranění nad pravým okem. Tři pachatelé byli potrestáni za přestupek pokutou.

5. května 2010 - Tehdejší místopředseda ČSSD Bohuslav Sobotka byl napaden v Brně na mítinku, kdy dostal ránu pěstí do obličeje. Po útoku byl krátce hospitalizován v nemocnici. Pachatel byl dopaden a následně odsouzen k podmíněnému trestu osmi měsíců.

28. září 2012 – Prezident Václav Klaus byl napaden při otvírání mostu v Chrastavě, kdy mu muž přiložil k boku airsoftovou pistoli a několikrát vystřelil. Útočník, který Klausovi způsobil zhmožděninu kůže s mírným otokem, byl později za útok na veřejnou osobu odsouzen k šesti měsícům vězení podmíněně odloženému na jeden rok.

24. září 2014 - Pražský hrad obdržel výhrůžný dopis s bílým práškem, který byl adresován prezidentu Miloši Zemanovi. Podle Zemana, který na Hradě nepobýval, byl dopis napsán ve jménu Islámského státu a protestoval proti české zbrojní pomoci

iráckým Kurdům. Prášek nebyl nebezpečný. Podobné zásilky dorazily v dalších dnech i na úřad vlády a ministerstvo zahraničí.

17. listopadu 2014 - Při odhalení pamětní desky k 25. výročí pádu komunistického režimu protestovaly na Albertově stovky lidí proti prezidentovi Miloši Zemanovi. Na hlavu státu létala vejce i další předměty, osobní strážci bránili Zemana deštníky. Incident šetřila policie, která jej neoznačila za trestný čin, podle radnice Prahy 2 nešlo ani o přestupek.

18. listopadu 2014 - Na ministerstvo vnitra dorazila ze zahraničí obálka s práškem. Laboratorní testy prokázaly, že šlo o látku na bázi kyanidu v životu nebezpečném množství. O dva dny později přišly zásilky i do podatelny ministerstva financí a na Pražský hrad. V prosinci zadržela slovinská policie Itala, který zásilky nejspíše odeslal, v květnu jej tamní prokuratura obžalovala z terorismu.

29. května 2015 - Na ministra spravedlnosti Roberta Pelikána (za ANO) zaútočil důchodce poplašnou pistolí. Několikrát na něj vystřelil ve Valdštejnské ulici, kde se politik chystal zahájit výstavu o ženské trestnici v Řepích. Podle policie muž ministra nijak neohrozil, zhruba 15 metrů od něj z pistole sice třikrát vystřelil, ale směrem do země.

7. června 2015 - Na dům ministra obrany Martina Stropnického (za ANO) hodil neznámý pachatel zápalné láhve. Ministr nebyl doma, zatímco někteří členové jeho rodiny ano. Nikomu se nic nestalo. Případ vyšetřují státní a vojenská policie.

12. ledna 2018 - Na prezidenta Miloše Zemana se v pátek odpoledne ve volební místnosti Prahy 13 vrhla obnažená aktivistka hnutí Femen. Za výkřiků v anglickém jazyce "Zeman je Putinova děvka" se dostala do bezprostřední blízkosti samotného prezidenta. Tam ji zneškodnili a následně zadrželi ochránci Útvaru pro ochranu prezidenta České republiky. Nikdo během útoku nebyl zraněn.

2.5 Organizační struktura a právní rámec v souvislosti s policejní ochranou určených osob

2.5.1 Organizační struktura

Organizační struktura ochranné služby Vojenské policie prošla od jejího vzniku mnoha změnami, které reagovaly na aktuální potřeby při zajišťování ochrany chráněných osob. Poslední reorganizace řídicích a výkonných složek proběhla k 1. lednu 2017, která reagovala na současnou bezpečnostní situaci a jejím cílem bylo zajistit zefektivnění nasazení sil a prostředků, sjednotit postupy mezi jednotlivými bezpečnostními ochrannými týmy a zaimplementovat do nové struktury odbornosti, které byly mimo dosavadní strukturu ochranné služby, nebo nově tyto odbornosti u Vojenské policie vznikly.

V současné době je řídicí složkou ochranné služby u Vojenské policie (dále jen VP), Odbor Ochrany osob Hlavního velitelství Vojenské policie, který metodicky řídí všechny činnosti vztahující se k ochraně chráněných osob.

Fyzický výkon ochrany chráněných osob provádí příslušníci Velitelství Ochranné služby Vojenské policie, kteří tuto činnost provádí na celém území České republiky, popřípadě zabezpečují chráněné osoby i v zahraničí.

V současné době jsou ve struktuře Velitelství ochranné služby Vojenské policie dvě základní odbornosti související s ochranou osob. První odbornost zahrnuje tři oddělení zajišťující ochranu důležitých objektů, ve kterých sídlí nebo se často nacházejí chráněné osoby.

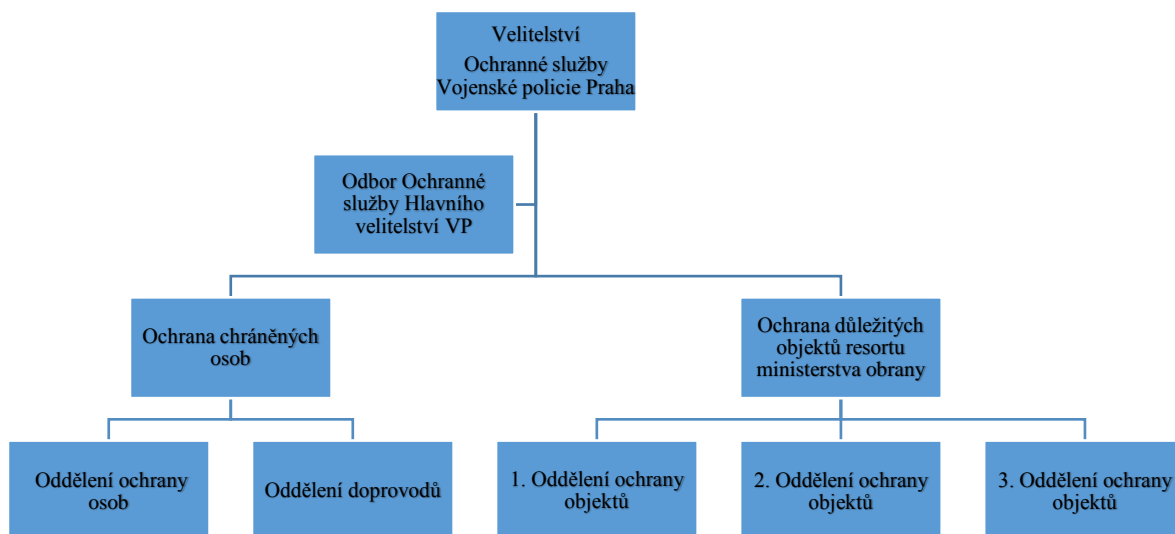
Druhou odborností jsou oddělení zajišťující blízkou fyzickou ochranu chráněných osob. Jedná se o Oddělení ochrany osob, která zabezpečuje ochranu ministra obrany ČR a jím určených osob. Prakticky toto oddělení zabezpečuje ochranu všech osob, kterým je ochrana poskytnuta dlouhodobě a souvisí s vykonáváním určité funkce ve vztahu s ministerstvem obrany. Druhým oddělením, které zajišťuje ochranu chráněných osob, je Oddělení doprovodů, které má za úkol provádět ochranu všem

určeným zahraničním osobám při oficiálních návštěvách ČR. Mezi další úkoly patří zabezpečení speciálních činností ve prospěch Oddělení ochrany osob (např. pyrotechnická činnost, K9, Speciální technické prostředky atd.). Dále je toto oddělení určeno při zvýšeném bezpečnostním riziku k posílení oddělení ochrany osob.

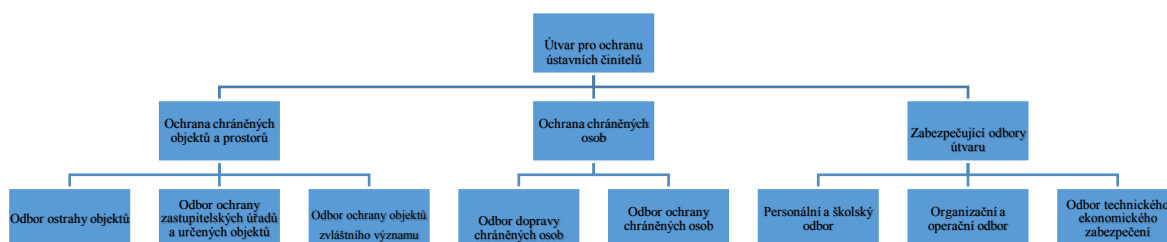
Organizační struktura ochranné služby Policie ČR prošla od jejího vzniku mnoha změnami, které reagovaly na aktuální potřeby při zajišťování ochrany chráněných osob. V současné době je řídicí složkou Ředitelství ochranné služby Policie ČR v čele s jejím ředitelem, který má na starost metodicky řídit všechny činnosti vztahující se k ochraně chráněných osob. Fyzický výkon ochrany chráněných osob provádí příslušníci Ochranné služby Policie ČR, kteří tuto činnost provádí na celém území České republiky, popřípadě v zahraničí.

V současné době ve struktuře Ochranné služby Policie České republiky jsou dvě základní odbornosti, související s ochranou osob. První odbornost zahrnuje tři odbory zajišťující ochranu chráněných objektů (Odbor ostrahy objektů, Odbor ochrany zastupitelských úřadů a určených objektů, Odbor ochrany objektů zvláštního významu), ve kterých sídlí, nebo se často nacházejí chráněné osoby. Druhou odborností jsou odbory zajišťující blízkou fyzickou ochranu chráněných osob. Jedná se o Odbor ochrany chráněných osob, který zabezpečuje samotnou ochranu určených osob. Druhým odborem je Odbor dopravy chráněných osob, které má za úkol zajistit bezpečnou přepravu chráněných osob. Ostatní odbory v rámci struktury jsou zabezpečovací útvary.

V neposlední řadě je nutné uvést, že samotnou ochranu Prezidenta České republiky zajišťuje samostatný útvar PČR s názvem Útvar pro ochranu prezidenta České republiky, jehož organizační složka je obdobná jako u útvaru PČR s názvem Útvar pro ochranu ústavních činitelů.

Obr. 1 – Organizační struktura oddělení zabezpečujících ochranu osob Velitelství ochranné služby Vojenské policie

Obr. 2 – Organizační struktura odborů zabezpečujících ochranu osob Útvaru pro ochranu ústavních činitelů

Při porovnání obou organizačních struktur nalézáme v první úrovni blízkou shodnost, kdy dělení vychází ze dvou základních odborností (ochrana důležitých objektů a ochrana osob). U ochranné služby Policie ČR je navíc zařazen personální a školský odbor, který u Ochranné služby Vojenské policie chybí. V druhém úrovní jsou již patrné rozdíly v organizaci odborností ochrany osob, kdy Ochranná služba Vojenské policie má dvě oddělení, která jsou rozdělena z hlediska vnitřní působnosti (oddělení ochrany osob chrání osoby z ČR a oddělení doprovodů chrání osoby ze zahraničí). Každé z těchto oddělení má vnitřní strukturu zajištěnou tak, aby komplexně zajistila její ochranu vlastními silami a prostředky (ochránci, řidiči, popř. další specializace). Naproti tomu u Ochranné služby Policie ČR v druhé úrovni struktury u odbornosti ochrany osob jsou dva odbory, které jsou rozděleny dle jejich schopností (odbor

ochrany chráněných osob – zabezpečuje samotnou ochranu určených osob a odbor dopravy chráněných osob – zajišťuje bezpečnou přepravu chráněných osob.

2.5.2 Právní rámec VP

Vojenská policie se při provádění ochrany určených osob řídí právními předpisy. Jeden ze způsobů dělení těchto právních předpisů můžeme být dělení na předpisy dle právní síly, které vyplývají z mezinárodních smluv, legislativy na národní úrovni, a interních prováděcích předpisů, které výše uvedenou legislativu převádí do praxe.

Mezinárodní legislativa

V případě, že Vojenská policie provádí ochranu určené osoby, která je ze zahraniční a zastává veřejnou funkci, je ČR, potažmo Vojenská policie, vázána mezinárodními úmluvami.

Mezinárodní smlouvy jsou implementovány (inkorporovány) z mezinárodního práva do práva vnitrostátního, a to na základě ústavy, která stanoví okruh mezinárodních smluv pramenem vnitrostátního práva.⁸ Proces uzavírání mezinárodních smluv má dvě stádia. Signace je prvním stádiem, jde o podpis pověřeným představitelem státní moci. Ratifikace je druhým stádiem, potvrzení smlouvy hlavou státu s předběžným souhlasem parlamentu. „*Součástí právního řádu ČR jsou všechny vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal souhlas Parlament a jimiž je ČR vázána. Stanoví-li mezinárodní smlouvy něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva*“ (Gerloch, 2007). Mezinárodní smlouvy jsou vyhlášeny ve Sbírce zákonů ČR a od 1. 1. 2000 jsou vyhlášovány ve Sbírce mezinárodních smluv, dle zákona č. 309/1999 sb., v platném znění.

Jedná se o:

- Vídeňskou úmluvu o diplomatických stycích, kterou upravuje vyhlášky Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen MZV) č. 157/1964 Sb.,

⁸ Viz čl. 10, 10a zákon č. 1/1993 Sb., Ústava, v platném znění. Dále jen Ústava

- Úmluvu o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců, kterou upravuje vyhláška MZV č. 131/1978 Sb.,
- Vídeňský dokument 2011 (VD-11), smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

Národní legislativa

V národní legislativě jsou zakotveny všechny základní normy, které upravují provádění ochrany určených osob Vojenskou policií. Mezi základní právní normy patří:

- Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii;
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník;
- Zákon č. 219/1999 Sb., - o ozbrojených silách České republiky.

Interní prováděcí předpisy

- Systém vyhlášení ohrožení terorismem byl schválen usnesením vlády č. 63 ze dne 25. ledna 2016;
- Rozkaz ministra obrany č. 35/2003, který upravuje organizační strukturu Vojenské police a její působnost;
- Rozkaz ministra obrany č. 4/2018, který upravuje pravidla používání vozidel v rezortu Ministerstva obrany a řízení provozu vozidel na pozemních komunikacích při pohybu vozidel ozbrojených sil na pozemních komunikacích;
- Závazný pokyn náčelníka Vojenské policie č.10/2016, který upravuje ochranu a doprovod určených osob;
- Závazný pokyn náčelníka Vojenské policie číslo 11/2001, který upravuje používání služebních vozidel Vojenské policie;
- Směrnice náčelníka Vojenské police Čj. 6149/2000-5104 pro činnost příslušníků VP při plnění úkolů ochrany a doprovodů chráněných osob ve smyslu ustanovení zákona o VP;

- Směrnice náčelníka Vojenské policie Čj. 26/48-6/2011-7830 pro činnost příslušníků Skupiny ochrany osob Velitelství ochranné služby VP Praha při plnění úkolů ochrany určených osob.

2.5.3 Právní rámec Policie České Republiky

Stejně jako Vojenská policie, tak Policie České republiky se musí při provádění ochrany určených osob řídit právními předpisy. Pro jednodušší porovnání bude dělení stejné jako v případě Vojenské policie na mezinárodní smlouvy, na legislativu na národní úrovni a interní prováděcí předpisy.

Mezinárodní legislativa

V případě, že Policie České republiky provádí ochranu určené osoby, která je ze zahraniční a zastává veřejnou funkci, je ČR potažmo Policie České republiky stejně jako Vojenská policie vázána mezinárodními úmluvami.

Jedná se o:

- Vídeňskou úmluvu o diplomatických stycích, kterou upravuje vyhláška MZV č. 157/1964 Sb.;
- Úmluvu o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců, kterou upravuje vyhláška MZV č. 131/1978 Sb.;
- Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, kterou upravuje vyhláška MZV č. 32/1969 Sb..

Národní legislativa

V národní legislativě jsou zakotveny všechny základní normy, které upravují provádění ochrany určených osob Policií České republiky. Mezi základní právní normy patří:

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky;

- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Interní prováděcí předpisy

- Nařízení vlády č. 468/2008 Sb., o zajišťování bezpečnosti určených ústavních činitelů;
- Usnesení vlády ČR č. 1608/2008 k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, ve znění usnesení vlády č. 518/2011;
- Usnesení vlády ČR č. 63/2016 k systému vyhlášení ohrožení terorismem;
- Pokyn ministra vnitra č. 15/2005, kterým se ukládají úkoly k zabezpečení ochrany ústavních činitelů České republiky a osob, kterým je ochrana poskytována podle mezinárodních dohod, ve znění Pokynu ministra vnitra (dále jen PMV) č. 2/2009;
- Pokyn ministra vnitra č. 32/2010, kterým se ukládají úkoly k zabezpečení ochrany určených objektů diplomatických misí cizích států a mezinárodních organizací na území hlavního města Prahy;
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2008, kterým se vydávají zásady činnosti při zajišťování bezpečnosti chráněných osob;
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 11/2011, o provádění krátkodobé ochrany osob;
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2001, kterým se stanoví postup při poskytování krátkodobé ochrany útvarů Policie České republiky;
- Rozkaz policejního prezidenta č. 87/2005, kterým se vydává „Stupnice pro vyhodnocení ohrožení chráněných osob při návštěvách Evropské unie“ a kterým se ukládají úkoly k zabezpečení jejího využívání;
- Rozkaz ředitele Útvaru ochrany ústavních činitelů ozbrojených sil Policie České republiky č. 32/2012;
- Směrnice pro výkon služby, které upravují povinnosti osobních ochránců a stanoví taktické zásady jejich činnosti. Tyto směrnice jsou interními právními akty.

2.5.4 Okolnosti vylučující protiprávnost

Domnívám se, že v rámci bakalářské práce je nutné rozebrat okolnosti vylučující protiprávnost (nutná obrana, krajní nouze, oprávněné použití služební zbraně), a to z důvodu, že při zásahu proti pachateli dochází k nejzávažnějšímu zásahu do práva svobod občana ČR, jež deklaruje Listina základních práv a svobod a Ústava ČR, při zásahu proti pachateli. Dle čl. 6 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění,⁹ „*nikdo nesmí být zbaven života*“. Porušením práva ovšem není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné¹⁰. Proto i zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, v platném znění, Závazný pokyn NVP č. 10, včetně dalších interních prováděcích předpisů MO, musí být v souladu s Trestním zákoníkem. Proto všechny právní normy a prováděcí předpisy různé právní síly upravují použití zbraně při ochraně určené osoby. Stejným způsobem je upraveno použití zbraně u příslušníků PČR.

Problematika okolností vylučující protiprávnost¹¹ patří mezi otázky, kterými se právní věda i právní praxe neustále zabývá. OVP jsou obsaženy v Trestním zákoníku a dále v jiných pramenech vnitrostátního práva, jako je např. Občanský zákoník, Přestupkový zákon. OVP zaručují, aby nebyly stíhány osoby, které vystoupí např. na ochranu svých oprávněných i společenských zájmů, jež mohou mít za následek v krajním případě i usmrcení útočníka.

Okolnostmi vylučujícími protiprávnost označujeme taková jednání, která způsobují, že čin není trestním činem. Trestně odpovědným může být jen ten, jehož jednání je protiprávní¹² a naplní znaky trestného činu. Pokud je dána některá z okolností vylučující protiprávnost, nejde od počátku o trestný čin. OVP jsou v trestním zákoníku vymezeny v hlavě III. obecné části. Výčet uvedený v této právní normě není úplný, upraveny jsou jen nejdůležitější a nejfrekventovanější typy těchto okolností, kterými jsou:

⁹ Dále jen LZPS.

¹⁰ Viz čl. 6 odst. 4 LZPS.

¹¹ Dále jen OVP.

¹² *Protiprávnost* je rozpor s právní normou v rámci právního řádu. Jednání, které není po právu, je protiprávní (§ 13 odst. 1, zákona č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

- § 28 **Krajní nouze;**
- § 29 **Nutná obrana;**
- § 32 **Použití zbraně.**

U okolností vylučujících protiprávnost nejde od počátku o trestný čin a rozdíl je zde nepochybný. Důležité je, aby osoba věděla, že jedná za okolností vylučující protiprávnost.

- Jednotlivé OVP se uplatní tehdy, pokud jsou naplněny jejich znaky. Ve vztahu k trestnému činu (dále jen TČ) nemusí být naplněna Skutková podstata trestného činu (dále jen SPTČ), postačí, že se jedná o některé z vývojových stadií TČ (např. pokus);
- OVP vylučují společenskou škodlivost, protiprávnost a trestnost činu. Jsou pro společnost prospěšné;
- Od počátku (*ex tunc*) nejde o trestný čin;
- Proti OVP nelze užít jednání za podmínek OVP, jelikož nejde o protiprávní útok;
- U každé OVP musí být splněny podmínky dané TZK.

Pomocí analogie lze dovodit vyloučení protiprávnosti za využití i jediné OVP vycházející z principu „*in dubio pro reo*“.¹³ Rozšiřováním OVP, jsou zužovány podmínky trestnosti, jež není v rozporu se zásadou „*nullum crimen sine lege*“.¹⁴

2.6 Krajní nouze

Jednání osoby za podmínek a v mezích krajní nouze není trestným činem. Krajní nouze je upravena v § 28 TZK a patří do výčtu okolností vylučující protiprávnost upravených TZK. Krajní nouze umožňuje jednotlivci chránit oprávněné zájmy v rámci svépomoci. Jde o zájmy, které jsou chráněny trestním zákonem (např. zdraví, život, majetek aj.). Jednání v krajní nouzi vylučuje trestní odpovědnost a dále odpovědnost

¹³ V pochybnostech ve prospěch pachatele.

¹⁴ Pouze trestní zákoník vymezuje trestné činy.

za přešupek (§ 2 Přesupkový zákon) či škodu podle občanského zákoníku (§ 2906 NOZ), jelikož je vyloučena treslnosť i protiprávnosť. „*Krajní nouze se odlišuje od nutné obrany mimo jiné tím, že při nutné obraně je způsobena škoda samotnému útočníkovi, kdežto při krajní nouzi komukoliv jinému*“ (Novotný a kol., 2010).

Znaky krajní nouze

- **Odvráćení nebezpečí** přímo hrozícího zájmu chráněného tresťním zákonem (ochrana života, zdraví, svobody, majetku, aj.). Jde o zájmy jednotlivce, společnosti, států i jiných organizací;
- **Subsidiarita** (nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit jinak). Je třeba posuzovat jen ty možnosti, kterými lze nebezpečí odvrátit spolehlivě a včas. Je-li tu možnost se hrozícímu nebezpečí vyhnout, nelze použít jednání v krajní nouzi. Někdy se požadavek subsidiarity dokonce interpretuje tak, aby osoba jednající v krajní nouzi, zvolila ze všech možných řešení to, které přináší nejmenší škodu;
- **Proporcionalita** (způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil). „*Tuto podmínku však může splňovat jednání, kterým osoba jednající v krajní nouzi obětováním jednoho života zachrání život více lidí*“ (Šámal a kol., 2012);
- Není zde povinnost nebezpečí snášet.

Zvýšenému nebezpečí jsou vystavení např. hasiči, policisté a vojáci. Nemůže se tedy na krajní nouzi odvolávat policista, který odmítne zasáhnout proti pachateli tresťného činu, i když by tak vystavil svůj život ohrožení.

2.7 Nutná obrana

Paragraf 29 TZ říká, že „*čin jinak tresťný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tresťním zákonem, není tresťným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřena způsobu útoku*“.¹⁵

¹⁵ Viz § 29 TZK.

Podstatou nutné obrany je odvrácení útoku a to činem, který by byl jinak trestným, namířeným proti útočníkovi. Nutná obrana zabraňuje společensky škodlivému jednání a tím je tedy pro společnost prospěšná. Útočník vědomě přebírá možné riziko svého poškození. Ten kdo jedná v mezích nutné obrany, jedná ve shodě s TZK.

Ve vztahu ke krajní nouzi je nutná obrana v poměru speciality, jelikož postihuje útočníka, tedy toho, kdo nebezpečí úmyslně vyvolal. Útok¹⁶ nemusí být jen aktivní konání, ale i nečinnost, tedy opomenutí.

K nutné obraně je oprávněn kdokoliv, nejenom ten, jenž je sám bezprostředně útokem ohrožen, ale i ten, který není útokem ohrožen, ale jedná vůči útoku vedeného proti jiné osobě. Některým osobám zvláštní právní předpisy ukládají povinnost chránit zájmy, kterým je poskytována ochrana TZK, a proto jsou povinny k jednání v nutné obraně.

Podmínky nutné obrany

1. **Odvrácení přímo hrozícího nebo trvajících útoku na zájem chráněný trestním zákonem** (např. život, zdraví, majetek a svobodě občanů). Obrana je přípustná po dobu trvání útoku až do jeho ukončení. Je tedy možná např. ještě v době, kdy pachatel odchází z místa činu s věcmi napadeného, neboť ukončení útoku není totožné s dokonáním trestného činu;
2. **Obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.** Zda byla obrana zcela zjevně nepřiměřená, je nutné posoudit na základě toho, jak se podmínky útoku jevíly napadenému během útoku. Z použitých prostředků útočníkem může obránce usoudit na intenzitu útoku a rozsah hrozící škody. Při útoku vedeného více osobami je nutná obrana přípustná proti kterékoliv osobě podílející se na útoku. Obránce není povinen ustupovat,

¹⁶ *Útok* – úmyslné, protiprávní jednání člověka (tři pojmové znaky), i útok zvířete, pokud je nástrojem útočníka, se v tomto případě zvíře považuje za „živý nástroj“ v ruce člověka. Útok je kvalifikovaným nebezpečím. Útok může být z hlediska zavinění jednáním úmyslným i nedbalostním a jednání může mít formu konání i opomenutí.

nýbrž může být i aktivní v mezích nutné obrany. Nutná obrana je vyloučena, byla-li zcela zjevně nepřiměřena způsobu útoku;

Obě výše uvedené podmínky jsou dány kumulativně.¹⁷

Podmínkou nutné obrany není ta okolnost, že by nebylo možno se vyhnout útoku jinak. Nevyžaduje se tzv. subsidiarita, stejně tak i proporcionalita následku jako je tomu u krajní nouze.

2.8 Oprávněné použití zbraně

*„Trestný čin nespáchá, kdo užije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem“.*¹⁸ Oprávněné použití zbraně je další OVP zakotvených v TZK. Trestní odpovědnost je zde vyloučena, neboť schází protiprávnost, a tím i společenská škodlivost. Důvody a rozsah možnosti použití zbraně jsou uvedeny v jiných právních předpisech (zákonech), než je trestní zákoník. Trestní zákoník nerozlišuje zbraň služební a soukromou, a proto je možno v oprávněných případech použít jak služební, tak i soukromé zbraně. (Šámal a kol., 2012).

„Skutečnost, že se od příslušníků bezpečnostních sborů vyžaduje, aby odvraceli útoky na právem chráněné zájmy, aby snášeli a odvraceli zvýšené nebezpečí, které je s ním spojeno, je důvodem poskytnutí jim účinnější ochrany“ (Kratochvíl, 2012). Ze speciálních předpisů pak vyplývá podmínka užití zbraně, jež je rozvedením ustanovení o nutné obraně. Použitím zbraně rozumíme použití zbraně takovým způsobem, ke kterému byla určena, a to v mezích stanovených zákonem.

Zbraň jsou v mezích zákonných předpisů oprávněni použít příslušníci následujících bezpečnostních sborů a vojenských složek:

¹⁷ Musí být splněny všechny uvedené podmínky najednou. K tomu srov. GERLOCH, Aleš, *Teorie práva*, 4. upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-023-9, s. 43.

¹⁸ Viz § 32 TZK.

- **Policie České republiky**

Použití zbraně upravuje ustanovení § 56 *zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky*, v platném znění.

- **Vojenská policie**

Použití zbraně upravuje ustanovení § 46 *zákonu č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii*, v platném znění.

2.8.1 Institut zřeknutí se ochrany

Jedná se o institut, kdy chráněná osoba odmítne přítomnost bezpečnostního ochranného týmu v jeho bezprostřední blízkosti, a tím zamezí její efektivní zajištění ochrany. Pravidla použití jsou zakotveny v interních právních předpisech, kde jsou detailně popsány body, které jsou nutné k možnému využití tohoto institutu. Vojenská policie tento institut řeší Závazným pokynem náčelníka Vojenské policie č.10/2016, který upravuje ochranu a doprovod určených osob. U Ochranné služby Policie ČR ho upravuje pokyn ministra vnitra č. 15/2005, který ukládá úkoly k zabezpečení ochrany ústavních činitelů České republiky a osob, kterým je ochrana poskytována podle mezinárodních dohod, ve znění PMV č. 2/2009.

Všeobecně je využití toho institutu podmíněno obecnými pravidly:

- O tento institut požádá chráněná osoba;
- Je poučena o bezpečnostních aspektech z tohoto institutu vyplývající;
- Musí být domluvena obnova ochrany s bezpečnostním ochranným týmem v určitém místě a čase;
- Tento institut může být přerušen v případě zhoršení bezpečnostní situace bez předchozího souhlasu chráněné osoby.

Při porovnání právního rámce souvisejícího se zabezpečování chráněných osob u Vojenské policie a Policie České republiky je zřejmé, že je téměř identická. Oba právní rámce jsou samozřejmě založeny na stejných právních základech (Listina základních práv a svobod, Ústava ČR při zásahu proti pachateli).

Mezinárodní legislativa i národní legislativa se odvolává na stejné mezinárodní smlouvy a zákony. Jediný rozdíl je, že se Vojenská policie musí řídit Vídeňským dokumentem 2011 (VD-11), který upravuje mimo jiné ochranu inspektorů Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (dále jen OBSE). Naproti tomu se Policie ČR musí řídit Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, kterou upravuje vyhláška MZV č. 32/1969 Sb..

Počet a název ostatních interních prováděcích předpisů VP a PČR je sice různý, ale co do obsahové stránky jsou téměř identické.

2.9 Způsoby provedení policejní ochrany určené osoby

Vojenská policie i Policie ČR provádí ochranu chráněných osob různými způsoby, jež vyplývají z taktiky reagující na danou situaci.

Základní dělení způsobu provedení:

- Otevřený způsob ochrany chráněné osoby;
- Skrytý způsob ochrany chráněné osoby;
- Kombinace obou způsobů.

Otevřený způsob ochrany chráněné osoby

Tento způsob ochrany chráněné osoby je využíván vždy při oficiální části dne, kdy příslušníci ochranného týmu neskrývají svoji přítomnost. Na první pohled je vždy patrné, že chráněná osoba užívá této ochrany. Dále se tento způsob využívá při zvýšeném stupni bezpečnostní situace, kdy mohou být zbraně nošené viditelně za předpokladu dodržení platné legislativy.

Skrytý způsob ochrany chráněné osoby

Tento způsob ochrany chráněné osoby je zpravidla využíván při soukromém programu, kdy se ochranný tým snaží co nejméně narušovat svou činností soukromý program chráněné osoby. Příslušníci bezpečnostního ochranného týmu se snaží co

nejvíce zapadnout v dané situaci a svou přítomnost rozkrýt pouze v případě řešení mimořádné události.

Kombinace způsobů ochrany chráněné osoby

Tento způsob ochrany chráněné osoby je zpravidla využíván při zvýšených bezpečnostních opatřeních, nebo na místech, kde se předpokládá větší riziko vzniku mimořádné situace. Při tomto způsobu ochrany chráněné osoby je u části bezpečnostního ochranného týmu zřejmé, že je určen k tomuto úkolu, zatímco druhá část působí skrytě a danou situaci pouze pozoruje. Příslušnost k ochrannému bezpečnostnímu týmu se přizná pouze při řešení mimořádné situace.

2.9.1 Základní dělení provedení z časového hlediska

Ochranu osob lze z časového hlediska dělit více způsoby. Z pohledu kalendářní délky rozlišujeme:

- Trvalou ochranu – poskytovanou po dobu delší než 1 měsíc
- Dočasnou ochranu
- Krátkodobou ochranu

Trvalá ochrana chráněné osoby (dle určení VP – VVIP)

Jedná se o poskytnutí ochrany po celou dobu, kdy chráněná osoba vykonává funkci, které přísluší ochrana. Zpravidla se jedná o ústavního činitele České republiky.

2.9.2 Krátkodobá ochrana chráněné osoby (zahraniční VVIP)

Jedná se o poskytnutí ochrany zpravidla omezenou na dobu, po kterou osoba pobývá na území České republiky, nebo se jedná o osobu, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, avšak nelze jí poskytnout zvláštní ochranu osob.

Zvláštní ochrana ohrožené osoby

Poskytnutí ochrany svědka a dalším osobám, kterým v souvislosti s trestním řízením zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí na dobu časově omezenou, dokud jí hrozí samotné nebezpečí. Tento časový úsek může být v horizontu několika měsíců, ale může přerůst i na několik let, v krajním případě až do konce života.

Ochrana chráněné osoby dle času poskytnutí ochrany

Dalším možným způsobem jak dělit ochranu osob z časového hlediska, je podle délky poskytované ochrany v rámci jednoho dne (tj. během 24 hodin)

Nepřetržitá ochrana

Je poskytována po celou dobu včetně ochrany místa ubytování a soukromých aktivit (tzv. 24 hodin denně).

Dočasná ochrana

Je poskytována pouze v době oficiálního programu. Zpravidla při přesunech určených osob na území ČR nebo při služebních cestách do zahraničí. Po skončení oficiálního programu dochází k přerušování ochrany až do začátku další oficiální části související s funkcí, na základě které je ochrana poskytována.

2.9.3 Základní dělení provedení z početního hlediska

Dalším používaným způsobem dělby ochrany je podle počtu osob, které se na ochraně fyzicky podílí. Platí, že čím je bezpečnostní riziko k dané chráněné osobě nižší, tím se nasazení sil a prostředků snižuje. Samozřejmě nikdy nesmí dojít k nasazení nižšího počtu osob provádějící ochranu, než je interním prováděcím předpisem k dané chráněné osobě nařízeno. U ochranné služby Vojenské policie jsou definovány tři základní dělení z početního hlediska:

Řidič ochránce

Jedná se o ozbrojeného policistu, který vykonává funkci řidiče a zároveň po zaparkování vozidla poskytuje osobní ochranu.

Řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce

Jedná se o kompaktní ochranný tým, který po celou dobu spolupracuje při zabezpečování osobní ochrany.

Bezpečnostní ochranný tým

Jedná se o ochranný tým s jedním nebo více doprovodnými ochránci a jeho součástí jsou další specializované odbornosti (např. pyrotechnik, psovod, zásahový bezpečnostní tým, ochrana místa ubytování atd.).

Rozdíl mezi užitím způsobů provedení policejní ochrany u VP a PČR tentokrát neuvádím, protože obě složky tyto způsoby využívají totožně a nerozdílně.

Určujícími prvky k zvolení určitého způsobu ochrany chráněné osoby jsou tedy jen zastávaná funkce a určený bezpečnostní stupeň vztažený k dané chráněné osobě.

3 CÍL PRÁCE

Cílem této části bakalářské práce je stanovit optimální rozložení sil a prostředků při policejní ochraně určených osob prováděné Vojenskou policií s důrazem na právní rámec týkající se ochrany určených osob, taktiku zaměřenou na způsoby provádění ochrany určených osob a podporu bezpečnostních ochranných týmů.

Jak vyplynulo z předchozího textu, lze ochranu osob zajistit různým způsobem. Následující strany práce se budou věnovat výběru toho nejvhodnějšího a nejefektivnějšího způsobu ochrany určených osob u Vojenské policie. Způsob optimální varianty ochrany bude navržen na základě provedeného dotazníkového šetření, jehož výsledky budou konfrontovat s vlastním názorem a zkušenostmi s ochranou určených osob.

4 METODIKA

Pro naplnění cílů praktické části této práce byla zvolena dotazníková metoda, která byla následně analyzována a byla provedena komparace mezi jednotlivými ochrannými službami v České republice i na Slovensku. Slovenští kolegové byli osloveni s ohledem na společnou historii, blízkost bezpečnostního prostředí i plněných úkolů. Legislativa, organizační struktura i taktika provádění ochrany určených osob je téměř identická jako v České republice.

Pomocí výše uvedené metody byl zjištěn současný stav a cílenými dotazy byl stanoven vhodný způsob, který zefektivní práci při zajišťování ochrany určené osoby u Vojenské policie. Na základě účasti respondentů všech ochranných služeb v ČR je tento způsob aplikovatelný i u Policie České republiky.

Dotazníkového šetření se účastnilo celkem 152 respondentů, kteří jsou pracovně zařazeni na pozicích velitelů bezpečnostních ochranných týmů, nebo na pozici osobních ochránců. Konkrétně šlo o příslušníky:

- Oddělení ochrany osob a Oddělení doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie;
- Vojenské policie zabezpečující ochranu předsedy Vojenského výboru EU;
- Vojenské policie zabezpečující ochranu velvyslance ČR v Kábulu;
- Policie ČR z Útvaru ochrany ústavních činitelů a Útvar pro ochranu prezidenta České republiky;
- Úřadu pro ochranu ústavních činitelů a diplomatických misí Ministerstva vnitra Slovenské republiky;
- Oddělení ochrany a doprovodů Bratislava Vojenské policie ozbrojených sil Slovenské republiky.

K následné analýze byly využity teoretické a odborné informace, které mi byly poskytnuty z řad dotazovaných subjektů.

5 VÝSLEDKY

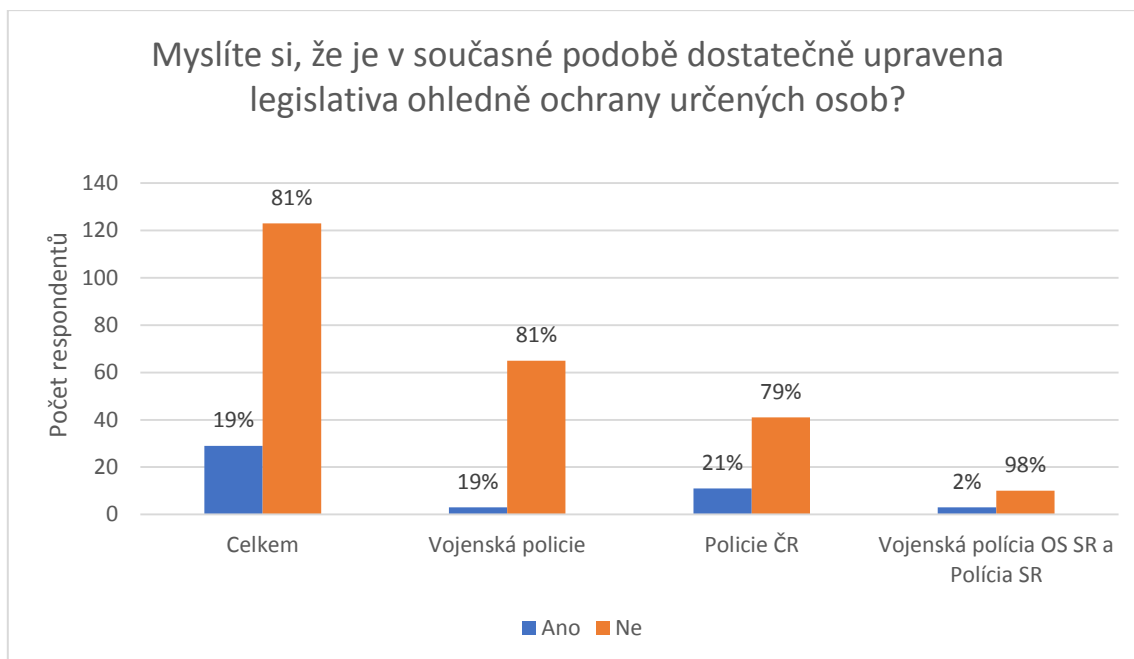
V následující kapitole provedu rozbor osmi otázek, které obsahoval dotazník, který obdrželi zmiňovaní respondenti. Položené otázky zahrnuly témata dostatečnosti právní úpravy ochrany určených osob (otázka 1 – 3), vhodné organizační struktury (otázky 4 – 5) až po taktiku pro provedení ochrany určených osob v praxi (otázka 6 – 8). Závěrečné 2 dotazy budou věnovány podpoře zpravodajských služeb a vnímání rizika chráněné osoby spojené s výkonem své funkce.

Výsledky provedeného dotazníkového šetření budou pro větší přehlednost zpracovány do podoby grafů. Jednotlivé výsledky budou členěny dle složek, k nimž jednotliví respondenti náleží, tj. Vojenská policie (1), Policie ČR (2) a Vojenská polícia OS SR a Polícia SR (3).

5.1 Otázka č. 1

Myslíte si, že je v současné podobě dostatečně upravena legislativa ohledně ochrany určených osob?

Tento dotaz jsem zvolil, protože podle mého názoru v současné době není dostatečně upravena legislativa v oblasti ochrany osob, a to především směrem k povinnostem určených osob. Zde by měly být jasně definovány úkony související s fyzickou ochranou určené osoby, které by chráněná osoba musela strpět. Za vhodné považuji zavedení samostatného zákona o ochranné službě, například v podobném formátu, jako je vypracován zákon 137/2001 Sb. o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením.

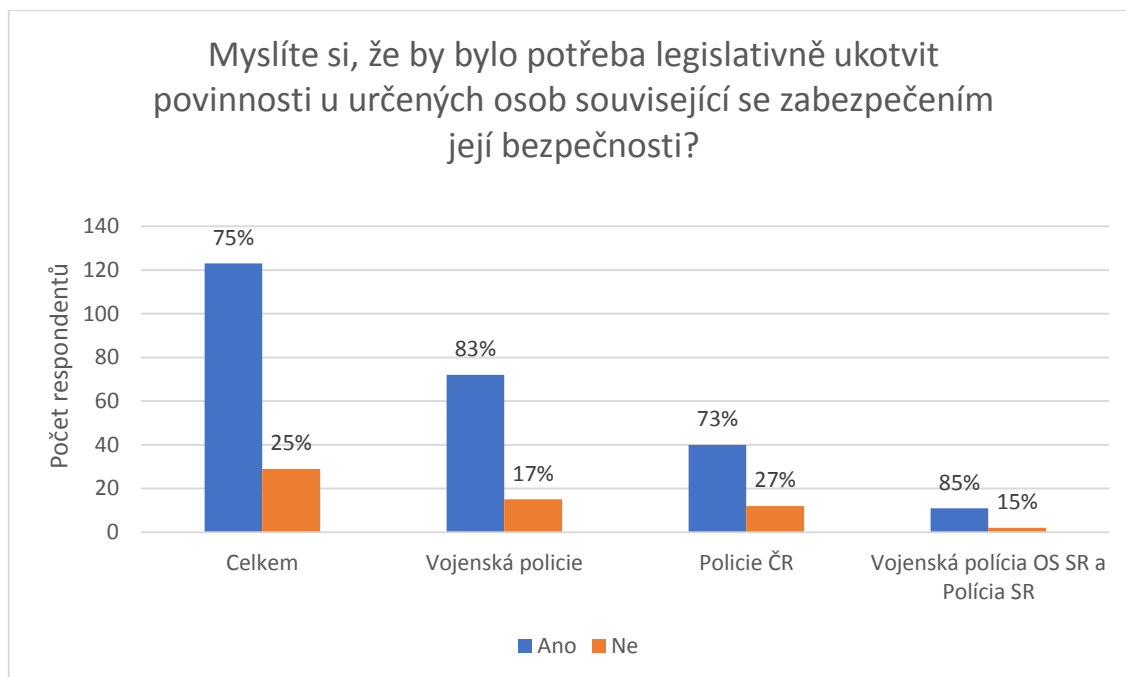
Obr. 3 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 1

Z výsledků šetření vyplývá, že všechny složky zabezpečující ochranu určené osoby pokládají za nutné upravit právní rámec. Z důvodu zdlouhavého legislativního procesu tvorby zákona navrhuji, pro rychlejší řešení daného stavu, např. u chráněných osob ministerstvem obrany, aby povinnost chráněných osob byla definována Rozkazem ministra obrany ČR.

5.2 Otázka č. 2

Myslíte si, že by bylo potřeba upravit povinnosti při ochraně určených osob u určených osob?

Otázka číslo 2 navazuje na předešlou otázku. Cílem dotazu je zjistit, jestli v praktickém životě členů bezpečnostního ochranného týmu chybí jasně definované povinnosti nutné k efektivnímu zabezpečení ochrany vztahované k určené osobě. Dle mého názoru nejvíce chybí určitý právní dokument, který by definoval jasné povinnosti související s fyzickou ochranou určené osoby, které by musela strpět. Tím by dle mého názoru došlo i v některých případech k částečnému snížení nadužívání této služby.

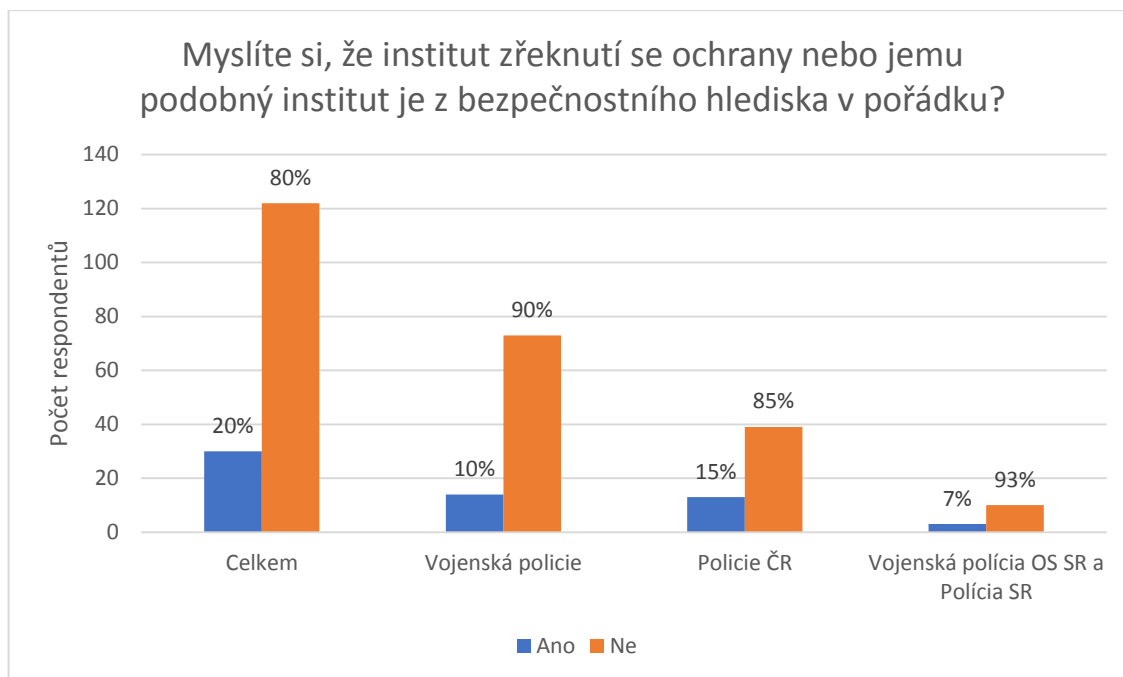
Obr. 4 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 2

Z grafického přehledu vyplývá, že všechny složky zabezpečující ochranu určené osoby, pokládají za nutné upravit povinnosti určené osoby strpět úkony prováděné bezpečnostním ochranným týmem za účelem zajištění její bezpečnosti.

5.3 Otázka č. 3

Myslíte si, že institut zřeknutí se ochrany nebo jemu podobný institut je z bezpečnostního hlediska v pořádku?

Tento dotaz je cílený na zmiňovaný institut zřeknutí se ochrany. Dle mého názoru je z legislativního hlediska v pořádku, že zřekne-li se určená osoba ochrany, je za své činy zodpovědná sama a příslušníci bezpečnostního ochranného týmu v daném momentě za její bezpečnost nezodpovídají. Ale z bezpečnostního hlediska si myslím, že tento institut v pořádku není. Určená osoba by dle mého názoru měla tuto veřejnou funkci přijmout s veškerými požitky, ale i povinnostmi, ke kterým by mělo patřit i nezbytné opatření vedoucí k zajištění fyzické bezpečnosti určené osoby.

Obr. 5 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 3

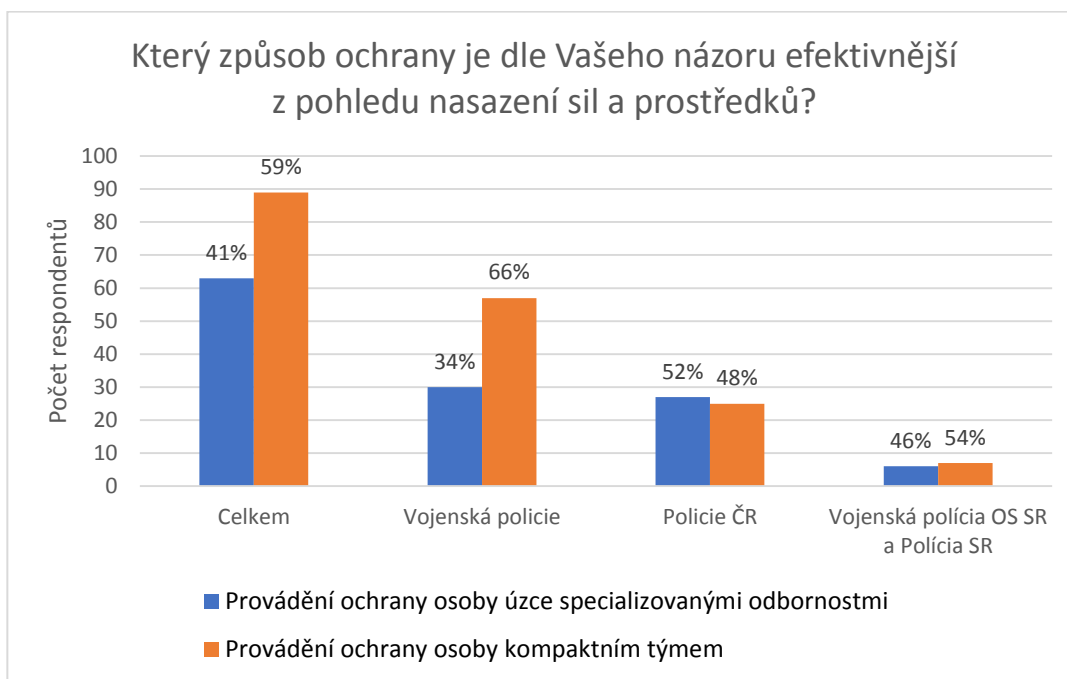
Jak z grafu jednoznačně vyplývá, považují všechny složky institut zřeknutí se ochrany (nebo jemu podobný) za bezpečnostní riziko. Navrhují proto, aby podnět ke zrušení ochrany vzešel od zpravodajských služeb po vyhodnocení všech relevantních informací a následně byl tento institut zrušen.

5.4 Otázka č. 4

Který způsob ochrany je dle Vašeho názoru efektivnější z pohledu nasazení sil a prostředků?

Tento dotaz má odpovědět na otázku, za použití jakých sil a prostředků dosáhneme efektivní ochrany. Osobně za efektivnější způsob ochrany určené osoby považují systém prováděný úzce specializovanými odbornostmi (pyrotechnická skupina, epizodní skupina, skupina řidičů, skupina ochrany), které se setkají na konkrétním zabezpečení ochrany určené osoby dle denního plánu. Tím dochází k eliminaci opakovaných úkonů příslušníky jiných bezpečnostních ochranných týmů na stejném místě v určitém ohraničeném časovém úseku. Epizodní ochránce může po celý den zabezpečit u jednoho objektu více bezpečnostních ochranných týmů, aniž

by musel opakovaně zjišťovat relevantní informace o místě, kde se bude pohybovat určená osoba.

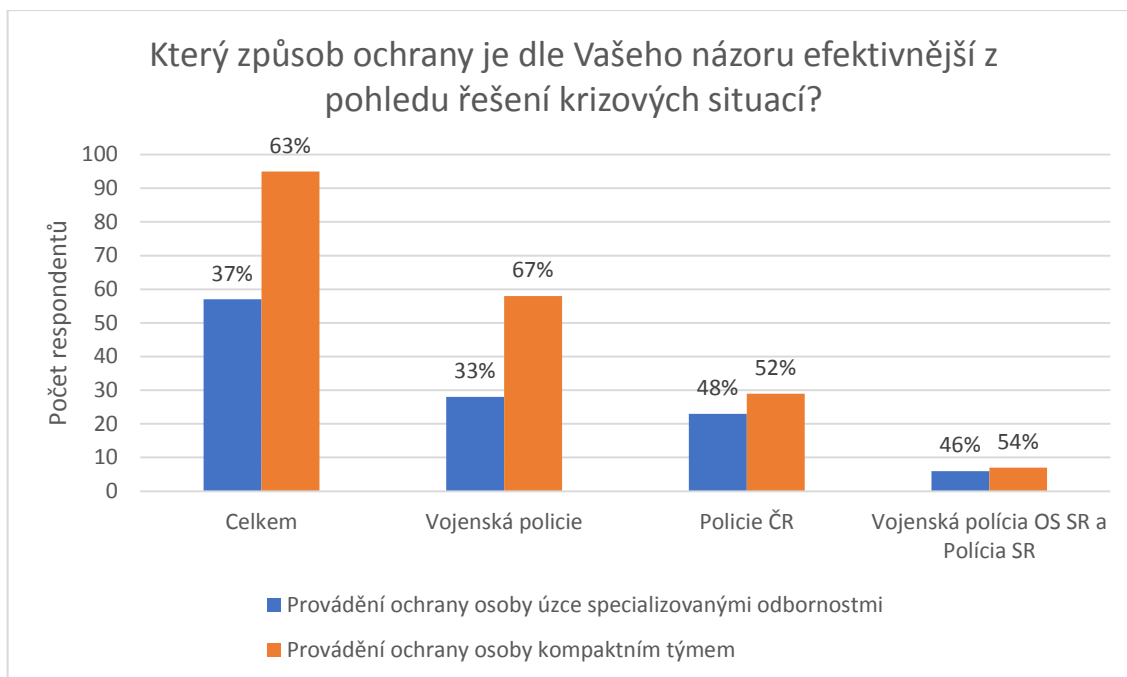
Obr. 6 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 4

Výsledek tohoto dotazu není tak jednotný a jednoznačný, jako tomu bylo u předchozích otázek. Přesto se většina respondentů domnívá (na rozdíl ode mě), že optimálnější z pohledu efektivity nasazení sil a prostředků je způsob, kdy jsou ochránci rozděleni do kompaktních týmů po celou dobu zabezpečení ochrany jedné chráněné osoby.

5.5 Otázka č. 5

Který způsob ochrany je z Vašeho pohledu efektivnější z pohledu řešení krizových situací?

Tento dotaz je velmi podobný jako předešlý, ale porovnává nasazení sil a prostředků z pohledu řešení krizových situací. Dle mého názoru je efektivnější, rozdělení do kompaktních týmů. V případě nastalé krizové situace jednájí kompaktní týmy automatizovaně a jednotně a nedochází zde k chybám z důvodu nepochopení a nejednotné (neadekvátní) reakce na vzniklou situaci.

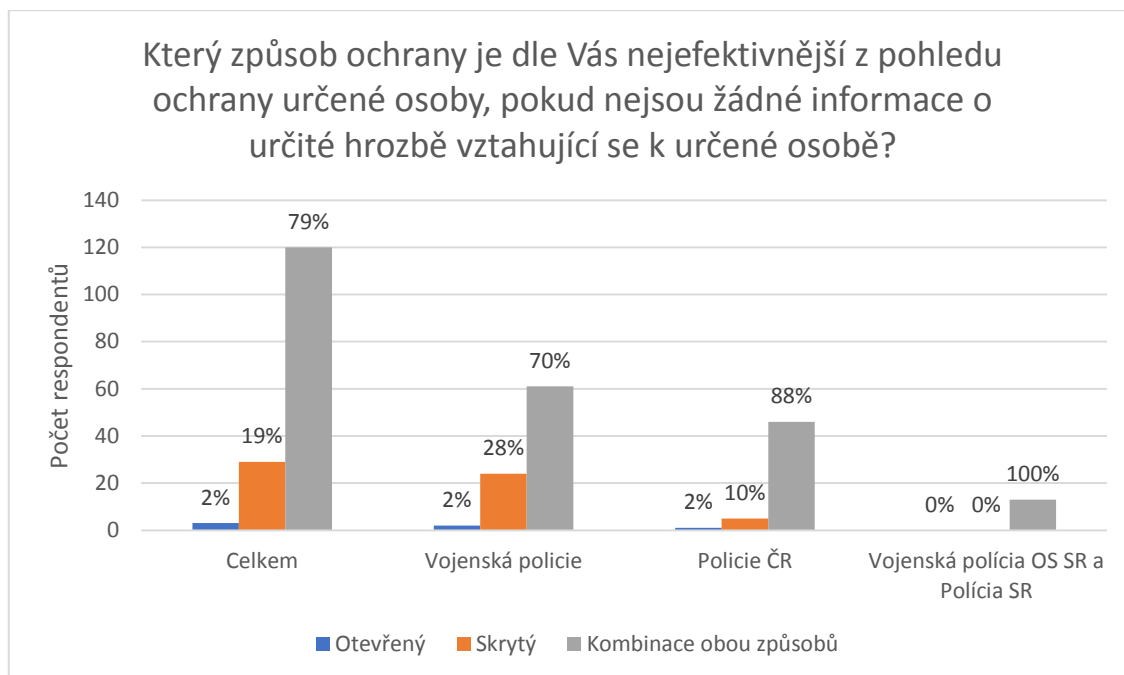
Obr. 7 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 5

Kompaktní týmy, jako efektivnější způsob ochrany v krizových situacích, zvolila (stejně jako já) ve výzkumu většina respondentů. Celkový výsledek ale významně ovlivnily hlavně odpovědi příslušníků Vojenské policie, kteří tento názor sdílejí v přesvědčivější většině, než ostatní dotazované složky. I s ohledem na předešlou otázku navrhuji, aby byla organizační struktura vytvořena tak, aby umožnila rozdělení do kompaktních týmů, které budou zabezpečovat určitou chráněnou osobu.

5.6 Otázka č. 6

Který způsob ochrany je dle Vás nejefektivnější z pohledu ochrany určené osoby, pokud nejsou žádné informace o určité hrozbě vztahující se k určené osobě?

Tento dotaz je směřuje na vhodnou volbu taktiky. Z mého pohledu je všeobecně nejvhodnějším způsobem ochrana určené osoby kombinovanou formou, protože je rovnovážně využito represivního působení části uniformovaných členů týmu a preventivní části, skrytě působících členů týmu.

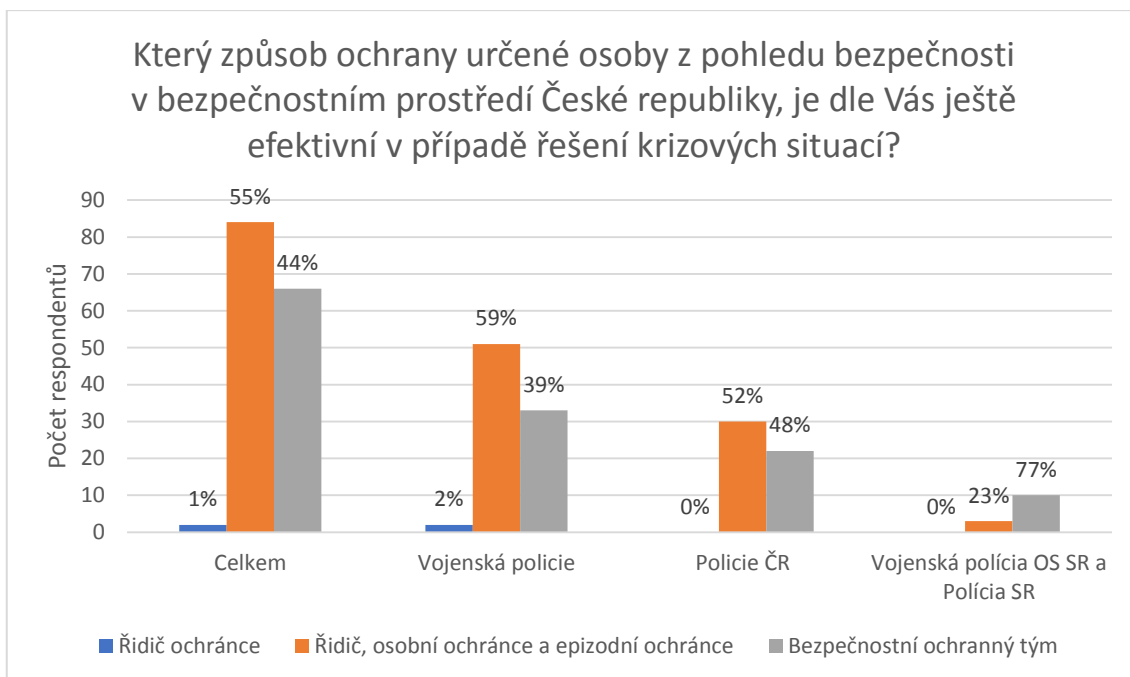
Obr. 8 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 6

S mým tvrzením, že nejefektivnější způsob ochrany určené osoby je kombinovanou formou, souhlasí naprostá většina respondentů. Navrhují proto, aby tento způsob ochrany určené osoby byl využíván jako základní při provádění ochrany určené osoby u Vojenské policie.

5.7 Otázka č. 7

Který způsob ochrany určené osoby z pohledu bezpečnosti v bezpečnostním prostředí České republiky, je dle Vás ještě efektivní v případě řešení krizových situací?

Tento dotaz jsem zvolil, jelikož je u všech dotazovaných složek poměrně často diskutovaný. Dle mého názoru lze dosáhnout (při současném stabilním bezpečnostním prostředí v České republice) efektivní ochrany ve složení týmu: řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce. Tento formát již zajišťuje základní parametry fyzické ochrany. Toto samozřejmě neplatí, známe-li nějakou konkrétní hrozbu proti určené osobě.

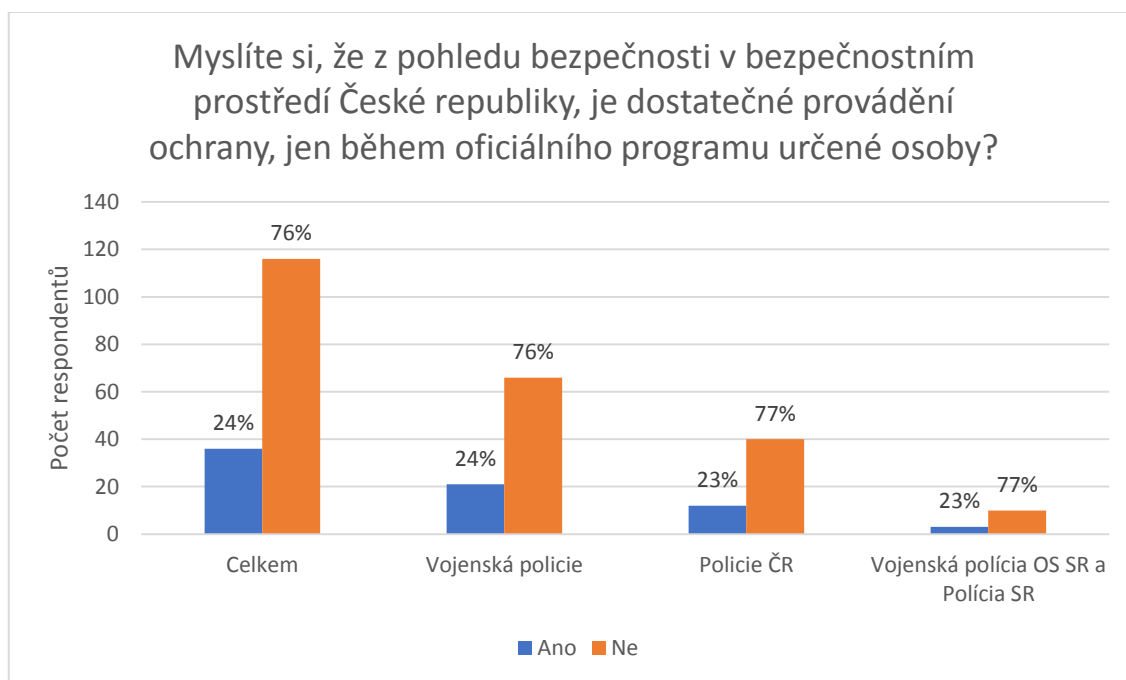
Obr. 9 – grafický přehled odpovědí na otázku č.

Jak již bylo v úvodu této části zmíněno, je způsob ochrany mezi profesionály často diskutovaný. Nejednoznačnosti názorů na danou problematiku odpovídají i výsledky z dotazníku. Největšími příznivci týmu ve složení řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce byli příslušníci Vojenské policie. Ti tento způsob ochrany volili z 59 %. V řadách Policie ČR dávají tomuto způsobu ochrany téměř shodné preference, jako v případě bezpečnostního ochranného týmu. Zajímavé je, že bezpečnostní ochranný tým jako nejvhodnější způsob ochrany volili respondenti ze Slovenska, a to v poměru 77%. Tento výsledek se promítl i do celkového výsledku této otázky. Z dosaženého výsledku taky vyplývá, že způsob ochrany řidičem ochráncem považuje za dostatečné jedno procento dotázaných a potvrzuje se, že nenaplnuje základní atributy, které by ochrana určené osoby měla naplňovat. Navrhují, aby Vojenská policie při zajišťování ochrany určených osob prováděla ochranu v minimálním formátu – řidič, osobní ochránce, epizodní ochránce.

5.8 Otázka č. 8

Myslíte si, že z pohledu bezpečnosti v bezpečnostním prostředí České republiky, je dostatečné provádění ochrany, jen během oficiálního programu určené osoby?

Cílem zvoleného dotazu je získat odpověď na otázku, jaká je nejvhodnější délka ochrany určené osoby. Dle mého názoru je jedinou správnou volbou nepřetržitá forma ochrany, protože v době, kdy nejsou v blízkosti určené osoby příslušníci bezpečnostního ochranného týmu, nejsou naplněny všechny základní atributy ochrany osob.

Obr. 10 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 8

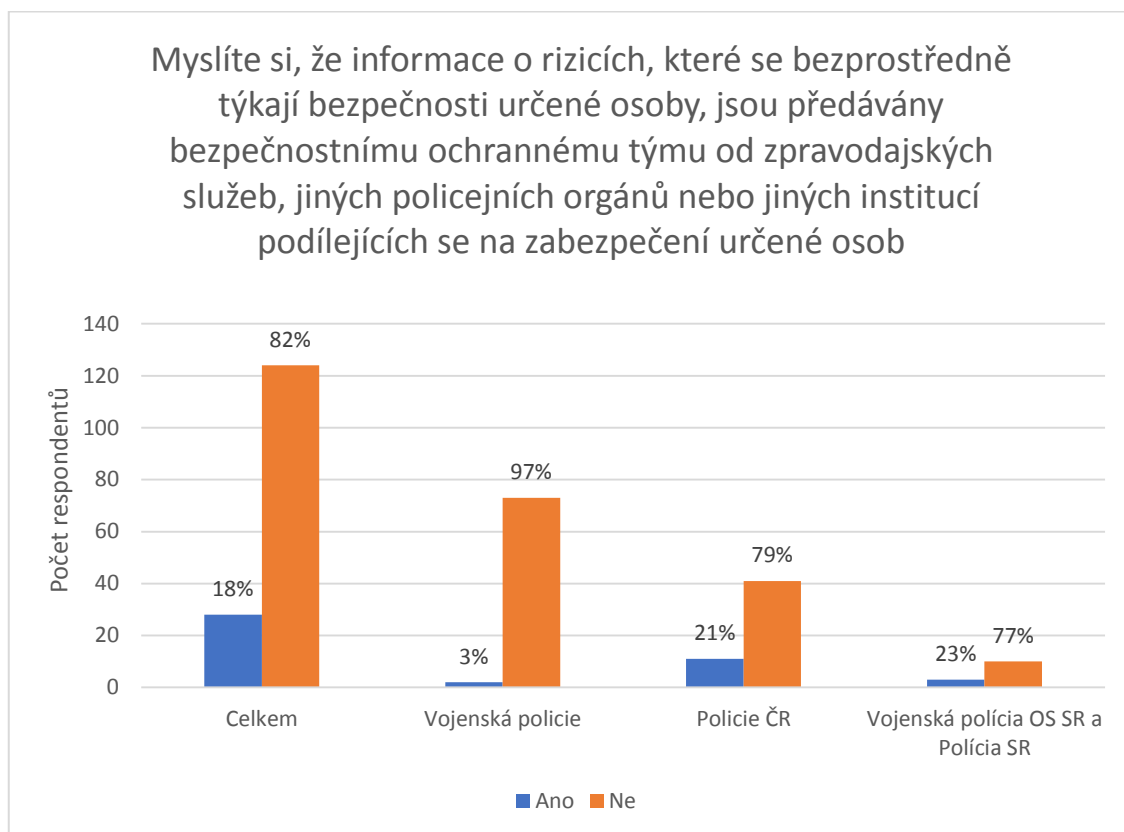
S mým tvrzením se respondenti ztotožnili, ve vzácné shodě napříč jednotlivými dotazovanými složkami. Většina (76%) respondentů si myslí, že provádění ochrany pouze v průběhu oficiálního programu určené osoby v bezpečnostním prostředí České republiky, je nedostatečné. Danou skutečnost potvrzují i některé případy, které jsou zmíněny v kapitole 2.4 Přehled útoků na politiky za posledních 12 let v ČR. Proto navrhuji, aby všechny určené osoby byly u Vojenské policie chráněny nepřetržitou formou ochrany.

5.9 Otázka č. 9

Myslíte si, že informace o rizicích, které se bezprostředně týkají bezpečnosti určené osoby, jsou předávány bezpečnostnímu ochrannému týmu

od zpravodajských služeb, jiných policejních orgánů nebo jiných institucí podílejících se na zabezpečení určené osoby dostatečně rychle a v dostatečné míře?

Následující dotaz jsem vybral, jelikož dle mého názoru (a praktické zkušenosti) nedochází k předávání informací osobám provádějícím ochranu vždy v požadované rychlosti a kvalitě, aby mohl daný bezpečnostní ochranný tým adekvátně reagovat na nově vzniklou bezpečnostní situaci.

Obr. 11 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 9

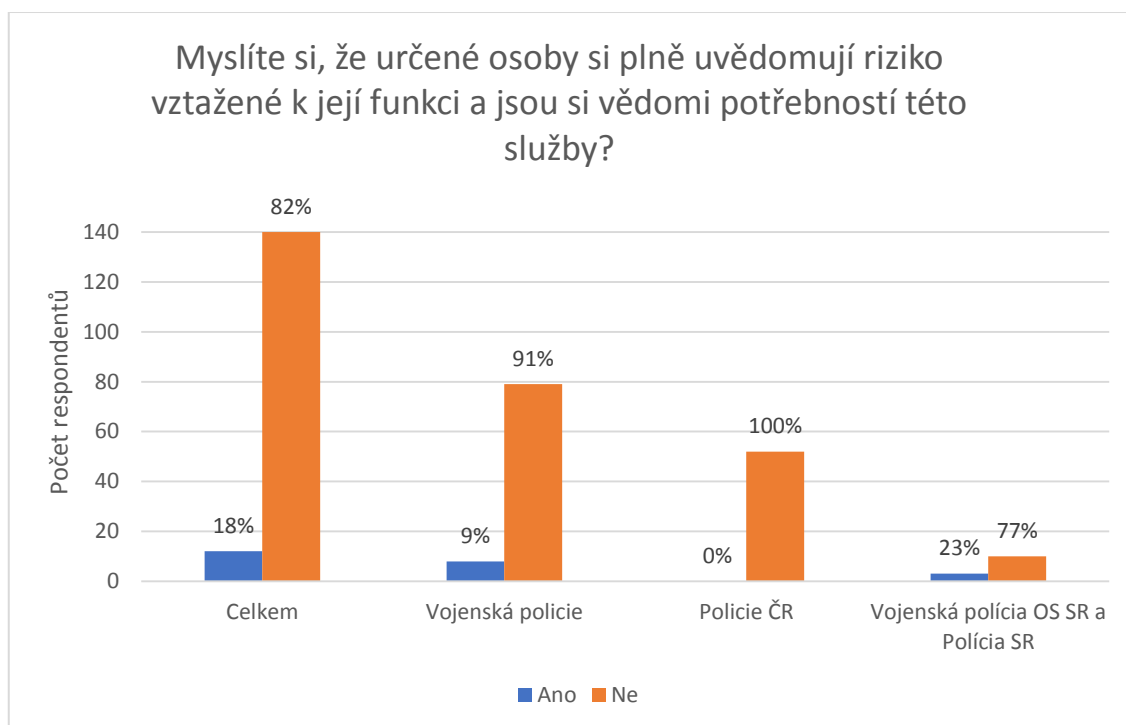
Z přiloženého grafu je patrné, že informační „nedostatečnost“ pocítují všechny dotazované složky. Informace o možných rizicích, které se bezprostředně týkají bezpečnosti určené osoby, nejsou předávány bezpečnostnímu ochrannému týmu od zpravodajských služeb, jiných policejních orgánů, nebo jiných institucí podílejících se na zabezpečení určené osoby dostatečně rychle a v uspokojivé míře. Navrhuji proto v rámci Vojenské policie koordinaci se všemi zainteresovanými zpravodajskými službami, které poskytují tyto nezbytné informace, a následně v periodě jednoho týdne provádět analýzu k bezpečnostní situaci se zaměřením se na změny. Výsledkem bude informační zpráva

pro každého velitele bezpečnostního týmu o možných změnách v bezpečnostních rizicích, popř. o potvrzení shodného stavu jako v minulém období.

5.10 Otázka č. 10

Myslíte si, že určené osoby si plně uvědomují riziko vztažené k jejich funkci a jsou si vědomi potřebnosti této služby?

Tento dotaz jsem zvolil z důvodu často se opakujících názorů určených osob, které ochranná služba zabezpečuje, že od této služby očekává především servis v oblasti rychlých přesunů, zajištění přednostního vstupu na různých akcích, nebo zajištění rychlé orientace v cizím prostředí. Podle mého názoru všechny tyto zmiňované služby patří k servisu, který poskytuje ochranná služba, ale musí být v přímé souvislosti s opatřeními, které vedou k samotnému zabezpečení ochrany určené osoby.

Obr. 12 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 10

I když může být odpověď na tuto otázku značně subjektivní, dle zkušeností dotazujících se respondentů z praxe, napříč všemi složkami, dochází zpravidla z jedné strany od určených osob k nadužívání určitých opatření a naopak k utlumování jiných

opatření, které zabezpečuje ochranná služba. Obě složky by měly být v určitém poměru, aby plnily svou danou funkci. Z tohoto důvodu navrhuji, aby bylo povinné u chráněných osob MO účastnit se metodického školení, týkající se každé nové určené osoby. V rámci takového školení budou vysvětleny práva i povinnosti vyplývající z funkce chráněné osoby. V průběhu výkonu funkce chráněné osoby je žádoucí, aby docházelo k pravidelnému školení jak z teorie, tak praxe, se zaměřením se na chování v případě napadení či reakci na mimořádnou událost, ve spolupráci s bezpečnostním ochranným týmem.

6 DISKUZE

Hlavním úkolem této bakalářské práce bylo seznámení se systémem policejní ochrany určených osob v kompetenci Vojenské policie na území České republiky. Tento systém byl komparován se systémem policejní ochrany určených osob prováděné Ochranou službou Policií České republiky. V současném stavu byla popsána samotná historie ochrany osob, základní pojmy, dále základní směry provedení policejní ochrany určených osob, druhy bezpečnostních stupňů, organizační struktura, právní úprava při provádění ochrany osob a způsoby provedení ochrany chráněných osob.

V metodické části byla provedena komparace výše zmíněných systémů, které byly uvedeny v kapitole Současný stav. Následně bylo nutné definovat vhodné otázky pro dotazníkovou metodu, k získání relevantních údajů pro stanovení vhodnějších a efektivnějších podmínek pro zabezpečení ochrany určených osob u Vojenské policie.

Aby bylo získáno co nejvíce relevantních údajů či dat a mohl se o tyto data ve svém výzkumu opřít, oslovil jsem kvalitativní vzorek (příslušníci bezpečnostního ochranného týmu, kteří jsou zařazeni na pozicích: velitel týmu, osobní ochránce), který zahrnoval příslušníky Oddělení ochrany osob a Oddělení doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie, dále příslušníky Vojenské policie zabezpečující ochranu Předsedy vojenského výboru EU a příslušníky Vojenské policie zabezpečující ochranu velvyslance ČR v Kábulu. Součástí celkového počtu respondentů byli také příslušníci PČR útvaru Ochrany ústavních činitelů a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR a dále příslušníci obou ochranných služeb Slovenské republiky. Dotazníkovou metodou se mi podařilo oslovit 152 respondentů, kteří splňovali výše uvedené pracovní zařazení. Tento počet představuje více než 50 % všech příslušníků zastávající dané systematizované místo u ochranných služeb.

Stávající způsoby fyzické osobní ochrany ovlivnily v minulosti různé uskutečněné útoky na chráněné osoby, vývoj nových zbraní a technologií. Bylo nutné, aby efektivní ochrana reagovala na nové způsoby pokusů zneškodnit chráněné osoby za použití nejmodernějších technologií. Samotní útočníci či atentáčníci své útoky prováděli koordinovaně a promyšleně do posledních detailů. Tento vývoj za poslední

století nabral na dynamice. Díky těmto útokům se stejně rychle začaly rozvíjet jednotky určené k ochraně VIP za využití všech legálně dostupných prostředků. Z tohoto důvodu začaly vznikat úzce specializované jednotky a útvary, které tuto činnost zabezpečují.

V současnosti jsou na území České republiky určeny tři útvary, které mají za hlavní úkol chránit určené osoby. Těmito útvary jsou Velitelství ochranné služby Vojenské policie, Útvaru ochrany ústavních činitelů a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR.

V návaznosti na dynamiku změn jsem se rozhodl o vypracování bakalářské práce na dané téma, protože při výkonu své služební činnosti jsem zjistil, že současný stav neumožňuje efektivně plnit ochranu určených osob. Má tvrzení a zjištění jsou ve shodě s výsledky, které jsem získal dotazníkovou metodou. Na základě zjištěných údajů jsem navrhl soubor řešení, která by mohla zefektivnit ochranu určené osoby. Navrhovaná opatření se dotýkají oblasti legislativy, organizační struktury a taktiky způsobu provedení ochrany určených osob.

7 ZÁVĚR

Téma své bakalářské práce „Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií v bezpečnostním prostředí České republiky“ jsem si vybral na základě svého dlouhodobého služebního zařazení u Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha. Zde jsem momentálně zařazen na pozici Náčelníka pracoviště Oddělení doprovodů (dále jen OdD). V rámci plnění úkolů v souvislosti s ochranou určených osob úzce OdD spolupracuje se složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS). Dalším důvodem výběru tohoto tématu je měnící se bezpečnostní prostředí nejen v České republice, ale i v celosvětovém měřítku.

Je nutné říci, že vypracování této bakalářské práce bylo obtížnější, než jsem původně předpokládal. Volně dostupná odborná literatura k dané problematice jednoduše chybí. Většina bezpečnostních postupů u jednotlivých ochranných služeb, jak v České republice, tak i v zahraničí, podléhá režimu „jen pro služební potřebu“ a není možné ani žádoucí z pohledu taktiky, aby se s danými postupy seznamovala neoprávněná osoba. Podklady, které jsem získal, jsem obdržel na základě dlouhodobých osobních kontaktů z prostředí ochranných služeb. V neposlední řadě bylo jedním z velkých úkolů této práce vypořádat se s nedůvěrou respondentů v rámci dotazníkové metody a získat jejich důvěru pro spolupráci.

Na základě svých dlouhodobých zkušeností jsem dospěl k závěru, že by bylo vhodné tuto problematiku obsáhnout v této práci. Domnívám se, že současná bezpečnostní situace si žádá pružnější řešení problematiky, a tato práce tomu může napomoci. Ostatně tvorba nové koncepce rozvoje ochranné služby u Vojenské policie je jeden z úkolů, kterými jsem byl v uplynulých měsících spolu s vybranými kolegy pověřen. Výsledky získané při tvorbě této bakalářské práce byly využity a implementovány do výše uvedené navrhované koncepce VP.

Těmito výsledky jsou:

- Změna paragrafového znění zákona č. 300/2013 Sb., v platném znění o Vojenské policii a změna interních prováděcích předpisů MO;

- Změna v taktice, zaměřená na způsoby provádění ochrany určených osob;
- Změna počtů vyčleněných sil a prostředků;
- Úprava stávající organizační struktury ochranné služby VP.

Výsledky budou využity u Velitelství ochranné služby Vojenské policie při navrhování optimálního systému policejní ochrany určených osob v bezpečnostním prostředí České republiky.

8 SEZNAM POŽITÝCH ZKRATEK

BOT – Bezpečnostní ochranný tým

ČR – Česká republika

ETA – Baskický stát a svoboda

EU – Evropská unie

IRA – Irská republikánská armáda

IZS – Integrovaný záchranný systém

K9 – Kynologická jednotka

MV SR – Ministerstvo vnitra Slovenské republiky

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí

NATO – Severoatlantická aliance

NKVD – Lidový komisariát vnitřních záležitostí

NOZ – Nový občanský zákoník

NVP – Náčelník Vojenské policie

OAS – Organizace tajné armády

OdD – Oddělení doprovodů

OS SR – Ozbrojené síly Slovenské republiky

OVP – Okolnosti vylučující protiprávnost

PČR – Policie České republiky

PMV – Pokyn ministra vnitra

SNB – Sbor národní bezpečnosti

SPTČ – Skutková podstata trestného činu

SS – Ochranný oddíl NSDAP

TČ – Trestný čin

TZK – Trestní zákoník

USA – Spojené státy americké

9 POUŽITÉ ZDROJE

„AUTOR NEUVEDEN“. Zákon o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2013, ISSN 1211-1244.

Bližší ŠÁMAL, Pavel, a kol. Trestní zákoník I., § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-3.

BOROVÍČKA, V. P. Atentáty, které měly změnit svět. Praha: Svoboda, 1992. ISBN 8020501215.

BUREAU OF DIPLOMATIC SECURITY. Protective Security Training program. Boston: Diplomatic security servise, 1994.

CLEMENTI, Marco. Marco Storia delle Brigate rosse. Rome: Odradek, 2007, EAN 9788886973861

COOGAN, Tim Pat. The I.R.A.. Wallingford: HarperCollins, 1980, ISBN 978-0006531555.

CzechIndustry magazín: Bezpečnostní prostředí včera, dnes a zítra – pohled z Prahy. Praha: STUDIO P+P, 2015, 2/2015(2015). ISSN 24645664.

ČECHUROVÁ, Jana. Alois Rašín: dramatický život českého politika. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-061-2.

DOLEJŠÍ, Ladislav a Ladislav. DOLEJŠÍ. Vojenská policie: Military Police Czech Republic. 3., přepracované vydání. Přeložil Jan JINDRA, přeložil Jan ŠMÍD. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2016. ISBN 978-80-7278-675-6.

ECK, Werner. Augustus: Augustus a jeho doba. Praha: Vyšehrad, 2004. Velké postavy světových dějin. ISBN 80-7021-688-3.

EPHRON, Dan. Zabití krále: vražda Jicchaka Rabina, která proměnila Izrael. Přeložil Gita ZBAVITELOVÁ. Praha: Knižní klub, 2017. Universum. ISBN 978-80-242-5642-9.

ERBACHER, Jürgen. Vatikán. Přeložil Anna FEJGLOVÁ. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024739113.

ESP - ETA: Euskadi Ta Askatasuna. Válka.cz [online]. 2009 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://forum.valka.cz/topic/view/83102/ESP-ETA>

GERLOCH, Aleš. Teorie práva, 4. upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, ISBN 978-80-7380-023-9.

HERZÁN, Martin. Historie ochranné služby: 1918-2015. Praha: PČR - Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, 2015. ISBN 978-80-260-7248-5.

Historie útvaru. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY [online]. © 2018 [cit. 26.3.2017]. Dostupný na WWW: <http://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-historie-utvaru.aspx>

HLAVNÍ VELITELSTVÍ VOJENSKÉ POLICIE. Závazný pokyn náčelníka Vojenské policie č. 10 - Ochrana a doprovod chráněných osob. Praha: Tiskárna Ministerstva obrany, 2016, EV. Č. 8/12/242/2016-5104.

HURBANIČ, Martin. Konstantinopol 626: poslední bitva antiky. Přeložil Vlastimil DRBAL. Praha: Academia, 2016. Historie. ISBN 978-80-200-2559-3.

Informace o NATO. Natoaktual.cz: Oficiální portál informačního centra o NATO [online]. 2000 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/na_projekty.aspx?y=na_projekty/icnatoinformace.htm

KATOCHVÍL, Vladimír a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-082-2.

KESSLER, Ronald. V prezidentově tajné službě: pohled do zákulisí života agentů i jejich chráněnců. 1. vyd. Brno: Jota, 2010, str. 12. ISBN 978-80-7217-731-8.

LAU, Mike R. Vojenský a policejní odstřelovač: příručka přesné střelby pro armádní a policejní odstřelovače. Vyd. 1. Praha: Naše vojsko, 2004, str. 70. ISBN 80-206-0708-0.

LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.

MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH. Program pomoci v boji proti terorismu. Boston: Výcvikové centrum diplomatické bezpečnosti, 1991.

MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 1964.

NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, ISBN 978-80-7830-291-2.

O'CONNOR, Richard, Bogyguardi aneb svět ochrany důležitých osobnosti, nakladatelství BOOK, Brno 1999, ISBN 80-7242-049-6.

O IZS. SDH Spalene Porici [online]. 2009 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://sdhspaleneporici.webnode.cz/news/o-izs/>

SA.BODYGUARD TRAINING ACADEMY. VIP/Close protection. Pretoria: SOUTH AFRICAN QUALIFICATIONS AUTHORITY, 2010, SAQA US ID 11510

SIFAKIS, Carl. Encyklopedie politických vražd a atentátů. 1. vyd. Překlad Miloš Štěpánek. Praha: Olympia, 1998, str. 108. ISBN 80-703-3527-0.

Stupně ohrožení terorismem. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. © 2018 [cit. 5.1.2018]. Dostupný na WWW: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>

ŠÁMAL, Pavel, a kol. Trestní zákoník I., § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-428-3.

THE ROYAL MILITARY POLICE. Close protection operation. Fareham: Defence School of Policing and Guarding, 2014.

THOMPSON, Leroy. Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob. 1. vyd. Frýdek-Místek: Alpress, 2005. 358 s. ISBN 80-7362-078-2.

Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích. Vyd. 9. Praha: Armex, 2015. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-35-9.

VOJENSKÁ POLICIE OZBROJENÝCH SIL SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Metodické usmernenie upravujúce postup pri preprave určených osôb osobnou prepravou, navedením a sprevádzaním vojenskými policajtmi. Trenčín: Tiskárna Ministerstva obrany Slovenskej republiky, 2008, SPVP-2/129-24.

10 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Organizační struktura oddělení zabezpečujících ochranu osob Velitelství ochranné služby Vojenské policie	37
Obr. 2 – Organizační struktura odborů zabezpečujících ochranu osob Útvaru pro ochranu ústavních činitelů.....	37
Obr. 3 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 1	55
Obr. 4 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 2	56
Obr. 5 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 3	57
Obr. 6 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 4	58
Obr. 7 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 5	59
Obr. 8 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 6	60
Obr. 9 – grafický přehled odpovědí na otázku č.	61
Obr. 10 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 8	62
Obr. 11 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 9	63
Obr. 12 – grafický přehled odpovědí na otázku č. 10	64

11 PŘÍLOHA – DOTAZNÍK

České vysoké učení technické v Praze

Fakulta biomedicínského inženýrství

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií v bezpečnostním prostředí České republiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE – DOTAZNÍK

2018

Petr KALUŽA

Vážení kolegové, Vážené kolegyně,

dovolte mi touto cestou Vás požádat o spolupráci a vyplnění níže přiloženého dotazníků. Dotazník je součástí mé bakalářské práce. Téma své bakalářské práce „Policejní ochrana určených osob prováděná Vojenskou policií v bezpečnostním prostředí České republiky“ jsem si vybral na základě mého dlouhodobého služebního zařazení u Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha. V současné době zařazen na pozici Náčelníka pracoviště Oddělení doprovodů (dále jen OdD). V rámci plnění úkolů v souvislosti s ochranou určených osob úzce OdD spolupracuje se složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS). Dalším důvodem výběru tohoto tématu, je měnící se bezpečnostní prostředí nejen v České republice, ale i v celosvětovém měřítku. Cílem bakalářské práce je seznámení systému policejní ochrany určených osob v kompetenci Vojenské policie na území České republiky. Následně komparace systému policejní ochrany určených osob prováděné Vojenskou policií se systémem policejní ochrany určených osob prováděné Ochrannou službou Policie České republiky. Tyto výsledky budou využity u Velitelství ochranné služby Vojenské policie při navrhování optimálního systému policejní ochrany určených osob v bezpečnostním prostředí České republiky. **Dotazník je anonymní. S výsledky dotazníku, může být respondent na požádání seznámen.**

Instrukce k vyplnění dotazníků:

1. Celkem je 10 otázek.
2. Každá otázka má volbu výběru odpovědi.
3. Vybranou odpověď u jednotlivé otázky zakroužkujte => **O**.
4. V případě opravy, vybranou odpověď u otázky označte => **X**.
5. V případě nového výběru odpovědi u jednotlivé otázky, obě původní odpovědi dvakrát škrtněte => ~~a odpověď~~ vypište v dané ohraničené otázce.

Otázky:

1. Myslíte si, že je v současné podobě dostatečně upravena legislativa ohledně ochrany určených osob?

Ano: Ne:

2. Myslíte si, že by bylo potřeba upravit povinnosti při ochraně určených osob u jednotlivých týmů nebo u určených osob?

Ano: Ne:

3. Myslíte si, že institut zřeknutí se ochrany, nebo jemu podobný institut je z bezpečnostního hlediska v pořádku?

Ano: Ne:

4. Který způsob ochrany je dle Vašeho názoru efektivnější z pohledu nasazení sil a prostředků?

A) Úzce specializované určité odbornosti (pyrotechnická skupina, epizodní skupina, skupina řidičů, skupina ochrany), které se setkají na konkrétním zabezpečení ochrany určené osoby dle denního plánu.

B) Rozdělení do kompaktních týmů spolupracujících po celou dobu ochrany VVIP.

5. Který způsob ochrany je z Vašeho pohledu efektivnější z pohledu řešení krizových situací?

A) Úzce specializované určité odbornosti (pyrotechnická skupina, epizodní skupina, skupina řidičů, skupina ochrany), které se setkají na konkrétním zabezpečení ochrany určené osoby dle denního plánu.

B) Rozdělení do kompaktních týmů spolupracujících po celou dobu ochrany VVIP.

6. Který způsob ochrany je dle Vás nejefektivnější z pohledu ochrany určené osoby, pokud nejsou žádné informace o určité hrozbě vztahující se k určené osobě?

A) Otevřený

B) Skrytý

C) Kombinace obou způsobů

7. Který způsob ochrany určené osoby z pohledu bezpečnosti v bezpečnostním prostředí České republiky, je dle Vás ještě efektivní v případě řešení krizových situací?

A) **Řidič ochránce** – jedná se o vojenského policistu, který vykonává funkci řidiče a zároveň po zaparkování vozidla poskytuje osobní ochranu.

B) **Řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce** – jedná se o kompaktní ochranný tým, který po celou dobu spolupracuje při zabezpečování osobní ochrany.

C) **Bezpečnostní ochranný tým** – jedná se o ochranný tým s jedním, nebo více doprovodnými ochránci a její součástí jsou další specializované odbornosti (pyrotechnik, psovod, zásahový bezpečnostní tým, ochrana místa ubytování atd.).

8. Myslíte si, že z pohledu bezpečnosti v bezpečnostním prostředí České republiky, je dostatečné provádění ochrany, jen během oficiálního programu určené osoby?

Ano: Ne:

9. Myslíte si, že informace o rizicích, které se bezprostředně týkají bezpečnosti určené osoby, jsou předávány bezpečnostnímu ochrannému týmu od zpravodajských služeb, jiných policejních orgánů nebo jiných institucí podílejících se na zabezpečení určené osoby dostatečně rychle a v dostatečné míře?

Ano: Ne:

10. Myslíte si, že určené osoby si plně uvědomují riziko vztažené k jejich funkci a jsou si vědomi potřebnosti této služby?

Ano: Ne: